

UMRO PRINC TOMISLAV

LONDON (FoNet) - Princ Tomislav Karadjordjevic umro je u sredu na Oplencu posle duge i teske bolesti u 72. godini, saopstila je u sredu uvece kancelarija prestolonaslednika Aleksandra u Londonu.

Princ Tomislav je rođen u Beogradu 19. januara 1928. kao drugi sin kralja Aleksandra I i brat kralja Petra II. Živeo je u Engleskoj od 1939. do 1991, kada se vratio u Jugoslaviju po prvi put posle Drugog svetskog rata i ostao stalno na Oplencu. U vreme smrti pored njega su bili njegova supruga princeza Linda i sin Mihailo.

Sahrana kraljevica Tomislava obavice se na Oplencu, u nedelju 16. jula. Sahrani ce prisustvovati prestolonaslednik Aleksandar sa porodicom.

Civilni kabinet

Nj. K. V. Kneza Aleksandra Karadjordjevica

Na Petrovdan, u sredu 12. jula 2000. godine, u Topoli, pocinuo je u Gospodu Nj. K. V. Kraljevic Tomislav Karadjordjevic.

Nj. K. V. Knez Aleksandar Pavla KARADJORDJEVIC, primio je ovu vest sa dubokim zaljenjem.

Nj. K. V. Knez Aleksandar Pavla KARADJORDJEVIC odlucio je da otputuje u Srbiju, gde ce u Topoli, na Oplencu, u nedelju 16. jula, prisustvovati pogrebu svoga brata od strica.

U Parizu, 13. jula 2000. godine

Civilni kabinet

Nj. K. V. Knez Aleksandar Pavla Karadjordjevic

U svom poslednjem intervjuu, poslednji clan jugoslovenske kraljevske porodice koji zivi u zemlji grdi Zapad

ZAPAD NAS JE ZABORAVIO

"Ja sam kao Rols-Rojs bez motora, ali bicu na nogama sutra, to je samo problem u cirkulaciji", kaze princ Tomislav.

Jedini clan jugoslovenske kraljevske porodice koji je ziveo u Jugoslaviji, umro je u sredu, u 14 casova, dan posle naseg intervjuja. Bio je kumce nase kraljice majke.

Njegov sinovac, princ prestolonaslednik Aleksandar, rođen je u Kleridzu u Londonu i proveo je zivot kao glava izgnane jugoslovenske kraljevske porodice u Engleskoj.

Covek koga mnogi Jugosloveni zele kao jednog od nekoliko lidera koga su gledali sa postovanjem, oslonio se na laktove lezeci u krevetu koji mu je bio i samrtna postelja. "Pridjite blize, ne ujedam," rekao je, trazeci da sednem na kraj kreveta u njegovoj vili u Topoli, u Srbiji, nekoliko desetina metara od kraljevske kripce, koju je pomagao pri opravci i gde ce on u nedelju biti sahranjen.

Poslednji preziveli sin kralja Aleksandra I koga su u Marseju 1934. ubili Hrvati, poruka 72-godisnjeg princa bila je jasna. Bio je gorko kritican prema Zapadu, ali protivan da ga uvuka da kaze sta on oseca prema rezimu Slobodana Milosevica. "Nemacka, Francuska i SAD izgubili su svoju civilizaciju. Oni su odgovorni za slom moje zemlje," kaze , a glas mu se s indignacijom dize.

Kraj nogu stoji njegova druga zena, Engleskinja princeza Linda, a on produzava: "Izgubili smo celu generaciju. Nasi mladi nemaju ni novca, ni nade. Koja bi druga zemlja mogla da izdrzi sankcije i bombardovanje, i da nastavi da zivi i prezivi?"

Princu Tomislavu dozvoljeno je da se vrati 1991. godine, kada se pocela da dezintegrisu bivsa Jugoslavija - prvo Slovenija, onda Hrvatska i Bosna, Titova federacija se razbila u nizu krvavih gradjanskih ratova.

Onda, prosle godine, covek - za koga bezbroj Jugoslovena misli da ima izrazit osecaj duznosti - bio je u bolnici i podvrgnut lecenju raka kada je NATO otpoceo bombardovanje da bi primorao Milosevicev rezim da se povuce sa Kosova. Odusevljeno je bio pozdravljen u Srbiji kada se pojavio na Vaskrsnjoj sluzbi u Beogradu, trece nedelje bombardovanja.

"Kada je pocelo bombardovanje, bio sam prikljucen na infuziju. Osecao sam se kao da sam u klopci," kaze. "Medija u inostranstvu bila su antisrpska," dodao je povisujuci opet glas. "NATO je razorio Kosovo. Trebace bar tri, cetiri godine pre nego sto se desi bilo sta sto nalikuje mirnom stanju da se Srbi mogu vratiti. Dolaze ljudi sa Kosova da me obidju i pitaju: 'Sta cemo da radimo? Oni (Albanski ekstremisti) ubice me ako se vratim'."

Princ Tomislav je bio, pak, jos odbojniji da kaznjava Milosevica u njegov rezim. Prosle nedelje Miloseviceva vlada je promenila ustav omoguci narodu da bira predsednika i clanove gornjeg doma Parlamenta (Veca republika).

Promene jos daju predsedniku da bude biran dva puta - potez koji se smatra kao Miloseviceva priprema

da ostane na vlasti. Po starom zakonu, on bi morao da odstupi posle izbora sledece godine. Medjutim, princ nije bio spreman ni na kakav rizik da ovo kritikuje." Ne nalazim sebe u politici," kaze. " idite i pitajte Milosevica o ustavu." Nagnuvsi mi se, opet, ipak je dodao: "Koja bi druga zamlja promenila ustav samo da bi se ostalo na vlasti. Za mene je jedino sigurno da ostanem van politike i van moci." Princ kaze da je glavni razlog za njegov povratak u Jugoslaviju bio da se ponovo osvesta kraljevska crkva pored njegove vile i da pokuša da podupre istorijske veze izmedju jugoslovenske kraljevske porodice i Srpske pravoslavne crkve. "Cvrsto verujem da vera i monarhija moraju da deluju paralelno," kaze. " Totalitarne organizacije su ovde podelile porodice i verujem da porodice ne vide nikakvu buducnost."

Sta misli o tesko podeljenoj opoziciji u Srbiji - Demokratskoj stranci koju predvodi Zoran Djindjic i Srpskom pokretu obnove Vuka Draskovica. Mnogi Srbi, protivnici Milosevicevog rezima zapanjeni su nesposobnoscu ova dva covеka da skuju ujedinjen pokret.

"Nemam nista sa demonstracijama protiv vlade," kaze. "Ali ja i opozicioni lideri mozemo samo da kazemo - sta je ucinila u proteklih deset godina? Mislim da nam treba nova krv, nove ideje, nova ideologija iz zemlje a ne iz inostranstva."

Princ, cija je vila u srcu Sumadije u centralnoj Srbiji, ne izgleda da ima bolova, ali cesto pogleda na svoju zenu. Ona je majka dvoje od njegovo cetvoro dece, princeva Djordja i Mihajla, koji su u skoli u Engleskoj. Ne zeli da se hvali onim sto je njen muz postigao.

Bio je u stanju da se vrati ovde i ostane nezavosan, a da ipak vrati istoriju Srbima," kaze ona.

"Pomagao je svaki vid kulturnog zivota ovde, od sporta do umetnosti, pomazuci hendikepiranoj deci, sirocadi, cak je pomogao i disko u gradu."

Na kraju, princ kaze da bi zeleo da se telo njegove majke, kraljice Marije, koja je umrla 1961. u Engleskoj i sahranjena na kraljevskom groblju u Frogmoru, Vinsdor, sahrani u kripti.

Skoro je o tome pisao kraljici. "Ali ako su kraljici savetovali da zbog politickih razloga to ne uradi, ja se onda slazem," dodaje umorno.

Nekrolog - Izgnanik, koji se, posle cetrdeset godina vratio svojoj kuci.

KRALJEVIC TOMISLAV OD JUGOSLAVIJE

Princ Tomislav od Jugoslavije rođen je u Beogradu 19. januara 1928. Umro je u Topoli, Jugoslavija, 12. jula 2000. u 73. godini. Stariji član jugoslovenske kraljevske porodice, princ Tomislav je više od pola veka bio vodeća ličnost jugoslovenske emigrantske zajednice. Sagradio je svoj dom u Britaniji, gde se bavio uzgajanjem jabuka i pomaganjem svojim prijateljima emigrantima iz jugoslovenskog komunistickog rezima, pre nego što se vratio u rodnu zemlju bas kad je pocela da se cepa.

Po rođenju, Tomislav Karadjordjevic je bio drugi u liniji za jugoslovenski presto i sesnaesti u liniji za britanski presto. Jedini preziveli sin kralja Aleksandra I i kraljice Marije, bio je cukun-cukun unuk kraljice Viktorije i kumce kralja Dzordza VI. U vreme proslogodisnjeg NATO bombardovanja, koje je propatio zajedno sa svojim zemljacima, bio je peti u liniji za jugoslovenski presto. Krvno je bio vezan za vladarske kuce Rusije, Spanije, Italije, Danske, Svedske i Grcke.

Kada su oktobra 1934 u Marseju hrvatski fasisti ubili njegovog oca kralja Aleksandra I, Tomislavov brat princ prestolonaslednik Petar, onda na skolovanju u Engleskoj, nasledio je presto kao Petar II.

Istovremeno sa objavljivanjem nasledjivanjem njegovog brata, jugoslovenski parlament je 1934. godine obznanio da je princ Tomoslav moguc naslednik prestola. Tomislav je posao stopama svoga brata i dosao je u Englesku na skolovanje, u Oundle a onda u Clare College u Kembridzu.

Tito je novembra 1945 uspostavio komunisticki rezim u Jugoslaviji i ukinuo monarhiju. Potom je kraljevskoj porodici zabranio povratak u zemlju. Princ Tomislav se nasao na farmi u zapadnom Saseksu, gde je tesko radio da bi postao uspesan uzgajivac jabuka. U tim godinama bio je lice bez drzave i obratio se Ujedinjenim Nacijama za pasos.

U zapadnom Saseksu princ Tomislav se posvetio brojnim dobrotvotnim aktivnostima, narocito u bolnici Sv. Amvrozija, gde je postao komandant okruga. Snazno je pomagao Srpsku pravoslavnu crkvu u Engleskoj a pomagao je i jugoslovenskoj izbeglickoj zajednici, ciji su mnogi clanovi sluzili u Jugoslovenskoj kraljevskoj vojsci ili saveznickim snagama tokom Drugog svetskog rata.

Na kraju je 1991. princ Tomislav mogao da se vrati u svoju rodnu zemlju a jugoslovenska vlada mu je dozvolila da zivi u vili kralja Aleksandra I na Oplencu. Te godine i Tomislavov sinovac, princ prestolonaslednik Aleksandar posetio je Jugoslaviju, gde ga je predsednik Milosevic izbegavao. Dok je princa prestolonaslednika podrzavao Vuk Draskovic i njegov SPO, dotle je princ Tomislav video da ga podrzava vodeci srpski nacionalista Vojislav Seselj i sam predsednik Milosevic.

Ipak, Tomislav se nije prikljucio nijednoj partiji i nikad nije pokazao da bi zeleo biti kralj, uprkos prednosti nad sinovcem jer je mogao tecno da govori srpski. Proslog proleca Tomislav je insistirao da ostane u Srbiji sve vreme tokom NATO bombardovanja.

Ozenio se 1957 princezom Margaritom od Badena, necakom vojvode od Edimburga i clanom kraljevske

kuce Caringen (Zahrigen). Kada je ovaj brak razveden 1981, ozenio se svojom sekretaricom Lindom Boni (Linda Bonney)

Iz prvog braka ima sina princa Nikolu i carku Katarinu, udatu za Desmonda de Silvu. Iz drugog braka ima dva sina, princeve Djordja i Mihajla, koji su na skolovanju u Engleskoj.

Radjeno prema TAJMSU od 14 jula 2000

Protokol

Prema strogom protokolu u vreme princeve sahrane u crkvi na Oplencu moglo je da se udje samo propusnicom "Zaduzbine kralja Petra I". Mada je pre sahrane ulazak i snimanje u kripti crkve bilo zabranjeno, jedino je ekipi Televizije BK u subotu kao i na sahrani bilo dozvoljeno da snima u porodnoj grobnici Karadjordjevic. Laksi "zastoj" protokola juce je izazvao dolazak porodice Karic na sahranu koji su najpre zakasnili na zaupokojenu liturgiju a potom se neckali da zauzmu predvidjeno mesto medju zvanicnim delegacijama. Na intervenciju upravnika Zaduzbine na kraju su smesteni sa strane na kojoj su stajali clanovi porodice Karadjordjevic. Pored Karica problem sa protokolom imao je i sin kneza Pavla, princ Aleksandar Karadjordjevic.

Mada je princ pripremio prigodan govor za pogreb kraljevica Tomislava, koji je juce deljen na Oplencu, on ipak nije govorio iz kako se posle culo, protokolarnih razloga.

Neizgovoreni govor Njegovog Kraljevskog Visocanstva princa Aleksandra Pavla Karadjordjevica O, sa koliko sam neverice i tuge slusao kako mi govore: Kraljevic boluje, Kraljevicu su dani izbrojani... Dragi, nesretni Kraljevicu, dosla je smrt po Tebe i ugrabila Te, ovde, na Oplencu, pored ove svetinje, stiglo Te je smrtno posecenje na ovome pogledalu, sa kojega se pruza tako velicanstveni pogled na nasu Srbiju.

Zaista, jaaj nama, umro je sin Kralja Aleksandra i Kraljice Marije, Tomislav, u Karadjordjevica Topoli. Ispela se na ovaj breg, istina je, stara nasa poznanica, smrt, pred kojom ne uzmicemo, ali koja nije mimoisla ni Crnoga Djordja, slavnoga nam pretka, kojim se obesmrtilo ime nase.

Moj dragi Tomi, na ovome bregu, tako znamenitome, posle toliko hudih godina izgnanstva, potrazio si utociste, pored oca i dede i pod krilom rodonacelnika nasega, kod crkve, koju stiti Sveti Velikomucenik Georgije pobedonosac. Neka nam je na pomoci!

Imao si sest godina kada ubise Tvoga oca, nasega Kralja. Niste samo Ti, Petar i Andrej ostali siroti, vec i mi, a sa nama cela Srbija, nasa voljena Otadzina, ostade bez svoga zastitnika. Ubrzo se zaratilo i pred svima nama otvorio se bezdan stranstvovanja, a zatim nam behu bezakonici zabranili povratak u nas dom.

Kada si, posle toliko muke i zudnje, napokon uspeo da se vratis u Topolu, sebe skrasis, radovao sam se, znao sam da ce Ti biti lakse u zemlji otaca. Ovde su nam svi Srbi rodjaci, svojta, znao sam da ce svako imati po koju lepu rec za Tebe. I da ce Ti mnogi ispricati, kako su bili videli Kralja, tvoga oca. I da ce Ti njihov pogled, rec, po koja suza, ublaziti ranu za roditeljem, sa kojim si se prerano, nejak, u ovome svetu rastao...

I, kao da si na topolskome bregu, imao da zaboravis senku i grdno lice smrti, one, koja Ti je prekratila detinjstvo, savladavsi viteza Ti oca. I, kao da si u Topoli, postao ponovo mlad i bezbrizan, sa celom porodicom oko sebe, sa njenim dragim senima. Iz moje daljine, zamisljao sam Te, kako u kripti, obilazis grobove i pred svakim dugo stojis. Znam, najduze si ostajao pored oca.

Zaista, teskog li saznanja: smrt je odnela i trecega Kraljevoga sina. Tomislave, eto Te, tamo, sa svima nasima. Ne treba vise da brines, da Te ostareloga nece prepoznati, Tvoj velicanstveni otac, a moj stric. Izmedju Tebe i njega, sada vise nema smrti. Moraces mnogo toga da mu pricas i pripovedas...

Kazi mu, Kraljevicu, sve mu nase jade kazuj...

Sa njim je Kralj Petar i brat mu, Knez Arsen, nasi dedovi. Tvoja braca Petar i Andrej i moj brat Nikola. Moj otac, Knez Pavle i nase majke... I pradeda, Knez Aleksandar. I Georgije, Crni Djordje, vozd srpski, a iznad svih, nas Sveti zastitnik Sveti Apostol Andrej Prvozvani.

Kazuj ocima, za Kosovo i Metohiju i sta se ucini sa nasim narodom u tri Jugoslavije! Kako se od velike slave i ugleda srpskoga napravila veresija. Kako su, na kraju ovoga veka, bili ponisteni svi Srbini uspesi, behu obezvređeni svi oslobodilacki ratovi, sve zrtve, sve pobeđe.

Kazaces im kakva je nemilosrdna sila udarila na njihove Srbe, kako o nama govore i pisu u svetu, koliko su lazi na nas prosuli... koliko bombi, raznih otrova... Kakva se hajka digla na nas odasvuda, u kakvome okruzenju sada zivi Srbini... Ali, reci im i to, kakve neznalice, kakvi ostrasceni jednumnici i nasilnici sada vladaju nasom Srbijom! U kakvome suzanjstvu drze narod! U kakvoj strahovladi.

Upoznao si mnogo nase brace i sestara od kada si se bio nastanio ovde. Video si kako zivi narod. Sve ispricaj ocima, nista ne zaboravi. Koliko se narodne energije uzalud potrosilo, odakle je sve Srbini proteran, koliko je puta Srbini bio prevaren od onih koji nad njime vladaju?.. U kakvu je bedu doveden. Kako je pola miliona Srba i Srpkinja napustilo zemlju, otisavsi u rasejanje i proskitanje... Nazalost, mnogo je vise njih koji sebe ne cene, koji zaboravise ko su i sta su, mnogo je nase nesrecne brace i sestara, Srba i Srpkinja, koji ne postuju Boga i Svetoga Savu! O, za plac i ridanje je sta se danas radi sa

Srbijom! Kada im budeš podneo raport, znam, svi će oči, kao nekada, Karadjordje u Feneku, suzu pustiti nad srpskom nesrecom i mnogo će se sazaliti na nas žive.

Dragi Kraljeviću, okupismo se danas, da u hramu Bozijem od stojimo Svetu Liturgiju i opelo, da Tebe oplacemo, ovde, u Karadjordjevoj Topoli, na Oplencu, na mestu sa kojega se pruža kraljevski pogled na Sumadiju, nasu Svetu Otadžbinu. U žalosti sam za Tobom. Nisi poziveo do oslobodjenja.

Vas, braco i sestre, pozivam na slogu, ljubav, poredak i veru u budućnost Otadžbine. Hvala vam što ste dosli u velikome broju, da dostojno ispratimo Kraljevica Tomislava i za spas njegove duše Bogu se pomolimo. Spasi Bože i nas, Tvoje gresne Srbe.

Neka je večni spomen na nasega Kraljevica Tomislava.

Na vest o smrti Tomislava Karadjordjevica (1928-2000)

ODLAZAK PRINCA

Oplenac, Beograd - Princ Tomislav, srednji sin kralja Aleksandra Prvog Karadjordjevica, umro je u sredu 12. jula na Petrovdan, posle duge bolesti. Kako je saopšteno iz kraljevskog Doma Karadjordjevic, poslednje dane života podelio je sa porodicom. Medju poslednjim poseticima kod princa bio je poglavar Srpske pravoslavne crkve, patrijarh srpski gospodin Pavle.

Princ Tomislav rođen je u Beogradu 19. januara (na Bogojavljenje) 1928. godine, kao drugi sin kralja Aleksandra i kraljice Marije, rumunske princeza iz dinastije Hoencolern. Za sebe je govorio da je "oduvek bio malo drugaciji od svoje brace kralja Petra Drugog i princa Andreja - i po fizionomiji i po prirodi".

- Uvek sam leteo levo-desno. Ako je bila neka svadja uvak sam bio u sredini. Zeleo sam da budem nezavisan covek i imam svoj posao. Veoma sam aktivan i ako nista ne radim postajem ocajno nervozan - objasnjavao je.

Od 1937. godine, kada je poslat na skolovanje u Sendrejd skolu, zbog drzavnog prevrata u zemlji (1945) ziveo je u Engleskoj do 1991, kada se vratio u Jugoslaviju, po prvi put posle Drugog svetskog rata. Zenio se dva puta i ima cetvoro dece: sina Nikolu (1958) i kcer Katarinu (1959) iz prvog braka sa princezom Margaritom od Badena, i sinove Djordja (1984) i Mihaila (1985) iz braka sa Lindom Meri Bon. Nosio je titulu srpskog princa, cevrtog po pravu nasledja medju Karadjordjevicima, dok je po babi sa majcine strane, rumunske kraljice Marije, unuke engleske kraljice Viktorije, zauzimao 65. mesto u porodici kraljevstva Engleske i Severne Irske.

Poslednjih devet godina proveo je medju Srbima, na Oplencu, u vili svog oca.

"Kad mi je odobren povratak, dosao sam kuci sa istim onim pasosem sa kojim sam otisao jos davne 1937, kada sam posao na skolovanje u Englesku. Prilikom prvog mog dolaska, nakon pola veka, oktobra 1991. godine, objavio sam poslanicu srpskom narodu u kojoj sam, izmedju ostalog naglasio: Nisam politicar i nisam pretecent na presto, i zbog toga ne bih hteo da budem eventualni uzrocnik bilo kakvih sukoba. Sve sto zelim jeste mir, sloga, blagostanje, i napredak celokupnog srpskog naroda bez obzira gde se nalazi... Zelim da u mojoj Srbiji zivim i umrem kao i svaki njen gradjanin, jer iako sam clan dinastije Karadjordjevica, ja sam prvo Srbin.... Kao i svakom Srbinu najdraza mi je otadzina, pa me je najvise bolela cinjenica da mi je neko oduzima...", rekao je nakon povratka.

- Ljudi su me docekali puna srca. Kad sam poceo da obnavljam Zaduzbinu na Oplencu, poceli su da pricaju: Evo, vratio se domacin". Oplenac je sada kao jedna zvezda koja sija nad Srbijom i ja zelim da preko Zaduzbine to pripadne narodu, sto vlast ne voli, zato sto smo uspesni. Mislim da je najvaznije da covek podigne neku bazu, kako bi narod mogao da vidi da ste stvorili nesto konkretno i da kaze: Ovaj covek se ne sali. - tvrdio je kraljevic Tomislav, koga su deca na Oplencu dozivljavala kao zivu verziju srpske bajke. Raspitivala su se za njegovog belog konja, dok im je on pokazivao svoj crni automobil, uveravajući ih da je kraljevska kruna "na ciscenju".

Princ se dopao i medijima, tako da je vrlo brzo postao jedna od najpopularnijih medijskih licnosti u Srbiji. Uprkos carsijskim pricama, strogo se cuvao direktnog mesanja u dnevnu politiku, tvrdeći da je njegova uloga vise drzavnicka, a glavni zadatak da brine za slogu, jedinstvo i budućnost Srbije. Iz istog razloga odbio je titulu kneza od Bosne, mada je na ratistu sa druge strane Drine proveo sve vreme tokom najvećih ratnih sukoba. Ponavljao je da u Srbiji ima jos puno toga da nauči:

- Mi smo u emigraciji slusali samo o politici. Nije bilo nasih knjiga, niceg. Gladan sam takvih stvari. Za mene je sve to teorija koju zelim da vidim u praksi".

Zanimale su ga knjige iz istorije, narodne nosnje, obicaji, zivot u manastirima. Voleo je brzu voznju, starogradsku muziku, hvalio se da zna da igra narodna kola.

Znao je i da se monarhija ne moze vratiti preko noci: "Problem je sto svi koji su ziveli u koministickom rezimu imaju sraf u glavi, a moja duznost je da ga malo pokrenem. On se tesko pokrece zato sto im je ideologija stalno u pameti. Ako zeli monarhiju, narod to mora otvoreno da kaze. Prvi i najtezi korak je da se obori sistem, sto je neophodno. Posle toga sve ce ici vrlo lako."

Docekao je da vlast koja je vise puta pokusala da ga iseli iz oceve vile 1997. vrati celokupnu oduzetu

imovinu Zaduzbini "Kralj Petar Prvi" na Oplencu, kao i da mu pre dve godine bude vrateno drzavljanstvo i pasos. U Beli dvor nikada vise nije usao, tvrdeci da ne zeli da se vrati kao gost, vec kao domacin. Sledeci porodicnu tradiciju, proste godine objavio je Memoare, sa trostrukom zeljom da svojoj porodici, clanovima dinastije kojoj je pripadao, a pre svega srpskom narodu priblizi vreme, ljude i dogadjaje, ciji je bio svedok.

Oticao je zauvek prekjuce, na dan na koji je rodjen njegov deda, kralj Petar Prvi, stalo mu je neispunjeno nekoliko zelja: "Osim sto ocekujem da uskoro dovedem Lindu, Djordja i Mihajla u Srbiju, najveca zelja mi je, da prenesem na Oplenac, u hram Svetog Djordja, moju majku, kraljicu Mariju i moju bracu Petra i Andreja. Da docekam da srpski narod, u otadzbini, krunise mog sinovca Aleksandra Drugog Karadjordjevica za svog kralja. Time bi moje srce bilo puno i moja zivotna misija okoncana. Ostalo je Bozija volja".

J. Tasic, Nenad Stojanovic

MINE U ZITU

Cetrnaest seljaka, Srba, nadjeno je 14. jula 1999. godine u sumi pored Starog Grackog. Ubili su ih pripadnici tzv. Oslobojilacke vojske Kosova dok su znjeli zito. Mnogi od njih bili su vezani i ustreljeni u potiljak. Predstavnici medjunarodne zajednice nikada nisu otkrili kako su bezivotna tela dospela u sumarak, a istraga je jos u toku. Ove godine seljaci iz Starog Grackog zahtevali su od lokalnog komndanta Kfor-a da proveri imalu u njivama zaostalih mina. Zahtev je odbijen.

"Rekli su nam da ne mogu da provere ima li mina u poljima jer je to skupa akcija koja bi zahtevala mnogo vremena. Kfor nam je ponudio da nas cuva u vreme zetve i garantovali su nam da nas niko nece napasti dok budemo skupljali letinu", kaze Momir Cankovic iz Starog Grackog i dodaje: "Ja sam im rekao neka sami doteraju kombajne i pokupe nase zito, ako su sigurni da nema mina u poljima".

Isti strah imaju i seljaci u Gracanici, selima oko Lipljana.

"Mozda i nema mina u nasim poljima", kaze Petar Mihajlovic iz Gracanice i dodaje: "Ali samo Bog zna sta je sve ovde palo za vreme bombardovanja, a sta su Siptari ostavili."

Na Kosovu je NATO koristio i bombe obogacene uranijumom, ali predstavnici medjunarodne zajednice nisu preduzeli ozbiljnija istrazivanja kojima bi se tacno utvrdio stepen kontaminacije zemljista i voda na mestima gde su ovakve bombe pale, kao i tacne lokacije gde su bombe obogacene uranijumom bacene.

Krst za Srbe

U sektoru jug gde Nemci komanduju mnogo je takvih bombi palo, narocito u selima nadomak Prizrena, sto je izneto an passant i u izvesajima nekih medjunarodnih organizacija koje su boravile na Kosovu i Metohiji.

Medjutim, u "mapi" koju je izradio centar za informisanje multinacionalne brigade Jug ucrtana su na karti sektora samo podrucja u kojima jos ima zaostalih, neeksplodiranih mina. "Zanimljivo je da mina ima, ako je verovati Kfor-ovoj karti, u granicnom pojasu ka Albaniji i Makedoniji samo na dva mesta iako i potpukovnik Peter Vocniak, sef sluzbe za informisanje multinacionalne brigade Jug u razgovoru sa novinarom NIN-a nije opovrgao cinjenicu da je granica Kosova prema Albaniji i Makedoniji potpuno "otvorena", izmedju ostalog izato sto je granica celom duzinom minirana.

"Mi smo vam pruzili kvalitetno bombardovanje", rekao je potpukovnik Vocniak novinaru NIN-a u Prizrenu.

Novinar je bio jako radoznao da sazna da li je tacno da su Nemci na kuce Srba koji su ostali da zive u Prizrenu ucrtali krstove i da to pomalo podseca na Naciste koji su tridesetih godina ucrtavali Davidove zvezde na radnje i kuce koje su pripadale Jevrejima.

Medjutim, potpukovnik Vocniak nije direktno odgovorio na postavljeno pitanje, vec je rekao: "Pogresno je porediti Srbe na Kosovu, sa Jevrejima. Mi smo ovde da Srbe i ostale stitimo, a Nacisti su Jevreje ubijali".

Medjutim, novinar NIN-a je video krst u Prizrenu. Ko ga je nacrtao novinar NIN-a ne zna, ali je zapamtio da je na malterisanoj kuci u blizini nekadasnjeg salona namestaja koriscena crna masna farba.

Bunkeri u Kleckoj

Kao sto se nije mogao da utvrditi ko je ucrtao krst na srpsku kucu u Prizrenu, novinaru NIN-a nije uspelo, zahvaljujuci Kfor-u da se uveri da li su sva cetiri bunkera - skladista oruzja i eksploziva - kod Klecke zaista unistena. U zgradi RTV Kosova gde se nalazi sediste multinacionalne brigade Centar, britanski porucnik vazduhoplovstva Tim Serel - Kuk rekao je:

"Jako nam je zao, ali to nece moci. Situacija je, nakon nase akcije, takva da nam lokalno stanovnistvo nije naklonjeno. Major Plant ne moze da vam garantuje bezbednost". Kada je novinar napomenuo da nigde na Kosovu nije bezbedan i da je spreman da "rizikuje" da bi se licno uverio u efikasnost najnovije Kforove akcije oduzimanja i unistavanja oruzja na Kosovu i Metohiji u kojoj su se proslavili, pre svega, britanski vojnici porucnik Serel rekao je:

"Nije rec samo o vasoj bezbednosti. Mi smo odgovorni i za zivote nasih vojnika. Takodje, razumece te,

moramo razmisljati o posledicama koje bi imalo prisustvo srpskog novinara u Kleckoj". Medjutim, porucnik Serel ljubazno je ponudio novinaru NIN-a da pogleda Kfor-ov video materijal o "akciji" u Kleckoj, kako bi ipak stekao nekakav utisak o toku operacije i kolicini oruzja koje je zaplenjeno. Kako bi imao sopstvenu kopiju pomenutog materijala novinar NIN-a morao je "uzduz i popreko" da obidje obliznju pijacu i kupi video kasetu.

Ono sto je se imalo videti bio je amaterski snimak, lose izmontiran, iz koga se nije mogla utvrditi lokacija bunkera. Prvi deo materijala snimljen je nocu i to na takav nacin da se ne moze zakljuciti da li je "bunker" nad zemljom ili pod zemljom. U prostoriji, gde ima cak i elektricnih instalacija, bilo je svega od starih "mauzerki" (preteca puske M-48) do sanduka 120 milimetarskih granata za minobacace. Ispred ulaza koji se jedva razaznaje od nekakvih najlonskih paravana novinar BBC intervjuisao je britanske oficire i podoficire koji su otkrili "bunker". Drugi deo materijala posvecen je dolasku dr Bernara Kusnera, specijalnog izaslanika generalnog sekretara Ujedinjenih Nacija za Kosovo i Metohiju, koji je zajedno sa ruskim oficirima prisustvovao unistavanju oruzja u Kleckoj. Tog dana u Kleckoj su unistene dve protivtenkovske mine i oko dva kilograma eksploziva (sto se jasno vidi na snimku). Eksplozija je bila "strogo kontrolisana". Na snimku se ne vidi da je dr Kusner obisao unisteni bunker. Treci deo video materijala pokazuje koliko je i kakvo naoruzanje zaplenjeno. Impresivna kolicina mina, eksploziva, granata za minobacace svih kalibara, pusaka, mitraljeza, bestrzajnih topova...nemacke, jugoslovenske i kineske proizvodnje.

Svest i nesvest

Takodje, pripadnici britanskog kontigenta Kfor-a nisu bili u stanju da novinara NIN-a otprate do Decana gde Albanci i monasi iz manastira nedeljama vode borbu oko izgradnje vodotornja na metohu manastira Decani, odnosno oko ocuvanja stoletne borove sume.

"Sva vozila su nam u kvaru", bilo je sve sto je dezurni oficir Kfor-a imao da kaze.

Koliko god "akcija" Kfora u Kleckoj bila znacajna, pre svega, za Medjunarodnu zajednicu koja jos nije spremna da se suoci sa svojim, sada vec ociglednim, promasajima, na Kosovu i Metohiji nece biti pravog poboljsanja situacije sve dok se ne uspostavi potpuna kontrola na granici sa Albanijom i Makedonijom i dok se "bunker" ne budu zaista unistavali. Potvrdu ove pretpostavke dao je licno potpukovnik Vocniak koji je rekao: "Svi smo svesni da ce Klecka za dva meseca ponovo biti puna".

Lidija Kujundzic

IZ ALBANSKE STAMPE NA KOSOVU: 11 JULI

PORODICA MUSAJ TVRDI DA JE BILA NAPADNUTA

Albanski list Zeri na strani pet prenosi pricu Sadika Musaja koji tvrdi da je bacio granatu na bracu Haradinaj koji su dosli sa 40 ljudi da napadnu njegovu porodicu.

"Bilo je oko 01.00 casova. U tom trenutku sam bio u kupatilu. Jedan od brace bio je budan dok je drugi clanovi porodice spavali. Dosli su sa 10-15 vozila, bilo je 7-8 dzipova i drugih vozila. Jedan dzip je imao registracione tablice Tirane, takodje je tamo bio i jedan crveni Audi. Bilo je ukupno oko 40 ljudi. Dosli su iz raznih pravaca kroz obe kapije i preko zida. Ramus Haradinaj je bio prvi i bio je pracen njegovim bratom Dautom, porucnikom Idrizom Baljajem, Fatonom Mehmetajem, samo-proglasenim sefom bezbednosti za podrucje Dukadjina. Moj brat ih je video iz kuće i probudio nas posto smo bili okruzeni pripadnicima Kosovskog zastitnog korpusa (KZK). Ja sam samo bio delimicno obucen i odmah sam izasao na vrata. Ramus je uperio prema meni laserski nisan i rekao mi: "Nemoj da se pomeras ili ces ti i tvoja porodica biti likvidirani". Tada su me Daut i onaj porucnik zajedno sa Fatonom Mehmetajem i Bekimom Zekajem okruzili."

"Mislio sam da mi ne gine smrt i znao sam da je neko iz moje porodice vec ubijen jer je vatra iz automatskog oruzja pogodila prozor. U tom trenutku su revolver i automatsko oruzje vec bili upereni u moju glavu. Istrgao sam granatu koju je Porucnik drzao u ruci tako da je kod njega ostao samo osigurac. Pomerio sam se brzo natrag. Bekim Zeka (Dautov telohranitelj) uperio je oruzje prema meni. Zaklonio sam se iza kola i bacio bombu. Sve se desavalo u nekoliko sekundi. Bomba je eksplodirala blizu sedista kola i od eksplozije Ramus, Daut i drugi su bili su ranjeni. Ostali koji su ranjeni se mozda privatno lece. Usledila je snazna vatra iz automatskog oruzja iz razlicitih pravaca i cula se eksplozija druge bombe. Sve je trajalo dva sata. Moj brat je skocio sa stepenica i poceo da se rve sa jednim od njih da bi mu posle uzeo automatsko oruzje. Imao je revolver u rukama i posle borbe on je uspeo da umakne. Tada su poceli da se povlace. Kasnije su uz velike teskoce izvukli i ranjenike. Za to vreme pucnjava nije prestajala sa obe strane. Tada sam izasao na cestu da bih nekoga zaustavio i obavestio KFOR i UNMIK. Prvo je dosla policija UNMIK-a, a kasnije i KFOR. Ovo je trajalo izmedju 01.00 i 03.00 casa. Kada su dosli ljudi iz UNMIK-a oni su napravili uvidjaj i primetili su krv ranjenika. Negde su nasli i zvanicnu legitimaciju Ramusa. Nakon pretrage utvrdili su da je to bila njihova krv i da smo mi bili napadnuti u dvoristu nase kuće," rekao je Musaj.

Na pitanje sta je mogao biti razlog za ovaj napad, Musaj je objasnio: "Moj brat Sinan Musaj bio je clan

Bukosijeve vojske (tzv. FARK Oruzane snage Republike Kosovo, rivalska organizacija OVK koju je organizovao Bujar Bukosi, Rugovin predsednik vlade Kosova u egzilu). Pripadnici OVK su ga kidnapovali zajedno sa Redzom Osajem, Baskimom Baljajem, Ramom Idrizijem i Veseljom Muricijem 24 juna prošle godine. Samo je Veselj uspeo da pobegne iz sela Ratis. On je dao detaljnu izjavu UNMIK-u i KFOR-u o tome ko ga je "uhapsio". Nakon ovog događaja odmah smo informisali italijanske karabinjere, KFOR, UNMIK i političke partije. KFOR je napravio istragu, na primer u Ratisu. Proverili su nekoliko bunara, čak su i eksperti iz Haga bili tamo. Nakon "hapsenja" ovih vojnika, među kojima je bio i naš brat, ove porodice su otisle Ramusevom ocu. Među tim ljudima su bili i naš otac i ujaci. Ali Ramusev otac je rekao da ga to ne interesuje i "ako ih nešto zanima treba da se obrate njegovim sinovima". Rekao je da ga niko nije pitao za te stvari. Bili smo kod Ramusevih dva dana pre događaja ali on nije želeo da govori o ovom slučaju. Naši stariji su rekli Ramusevom ocu da su se njihovi sinovi borili protiv Srba i da nije važno čiji su vojnici bili. Naš brat, Ismet Musaj, bio je u zatvoru Dubrava (kod Istoka) gde je ranjen u toku srpskog masakra kada je 160 ljudi stradalo i onda je bio prebačen u zatvor u Pozarevcu odakle se vratio pre mesec ipo. Svi smo bili u Svajcarskoj i pomogli smo borbu novcem i drugim stvarima. u toku rata naš otac i još jedan brat su bili ovde. A danas kada smo jedva dočekali slobodu Ramus Haradinaj dolazi i napada naš jedno jutro u prisustvu deset naših žena i dece.

ANEKS 1: Prevod komentara iz uvodnika dnevnog lista KOHA DITORE o Kosovskom zaštitnom Korpusu i njegovom ucescu u incidentima na Kosovu.

POSLEDNJI INCIDENT U SELU DONJEM STREOCU VLIZU DECANA

Pored krvi bivšeg borca OVK Ramusa Haradinaja u dvoristu porodice Musaj ostala je identifikaciona karta KZK. UNMIK-ova policija je zabeležila ovaj detalj u izveštaju o ovom incidentu.

Pripadnik KZK je ugrozio bezbednost porodice

Kosovski zaštitni korpus (na albanskom Odbornene trupe Kosova) je organizacija koja je stvorena iz OVK uz mnogo truda i pregovora i koja se sastoji većinom od bivših boraca OVK. Ali od početka Korpus je učestvovao u nizu incidenata počevši sa onim najbanalnijim - hapsenja zbog uvreda oficira KZK - do incidenata kao što je ovaj u Donjem Streocu ili opkoljavanje policijske stanice u Peci.

U početku ratne navike, a kasnije i privilegije koje su pripadnici KZK smatrali da im prilice zbog stradanja i borbe koju su vodili navodili su mnoge da zatvore svoje oči pred ovakvim delima. Članovi korpusa bili su uvek popularniji nego na primer pripadnici Kosovske policije. Ali ugled ovih jedinica izgleda da je prilično opao zajedno sa izgledima da ova organizacija nastavi sa postojanjem u budućnosti. Da li takve Odbornene trupe Kosova mogu da postanu buduća armija Kosova? Da li Kosovari zapravo žele takvu armiju?

Ove dileme počele su da se javljaju među Kosovarima i strancima koji pažljivo prate najnovije događaje. Hasim Taci i posebno general Ceku moraju da razmisle o ovim dilemama. Posebno general Ceku mora da porazmisli o budućnosti ovih snaga kojima komanduje. Oni obojica znaju kako je bilo teško da se one oforme i koliko je trebalo borbe da se osnuje nova armija koja će biti nazvana KZK (tj. Odbornene trupe Kosova).

Mi znamo da je KZK stvoren od OVK. Mi takođe znamo da OVK nije nastala na institucionalizovan način i da je homogenizacija ostvarena u odnosu na Srbiju i okupacione snage (Srbije). Ona je nastala kao posledica srpske državne represije, kao posledica desetogodišnje Rugovine politike i zbog neuspeha kosovskih paralelnih institucija u to vreme da formiraju jednu pravu vojnu snagu. I konačno, OVK je nastala zbog političke inercije međunarodne zajednice u pogledu kosovskog problema.

Tako je KZK zapravo dete rata i možda je i prirodno da ta organizacija nema kontrolu u svojim rukama. Ali Ceku sa KZK koji je konačno stvoren i NATO moraju da razmotre kako da razreše probleme u kojima su se našli.

Ne može se tolerisati da se članovi KZK bave biznisom dok i dalje nose uniformu. To pogotovo važi za nezakonite poslove ili koriscenje položaja i sile oružja. Ne može se tolerisati da članovi jedne odbornene snage narušavaju privatnost pojedinih lica. Njegovi članovi ne smeju da se mesaju u političke procese čak ni indirektno.

Inace KZK ne može da bude "zaštitni" u bilo kojem vidu značenja te reci.

Naravno, ostaje da KFOR i međunarodna policija razoružaju druge elemente, što se posebno odnosi na članove organizacije koja se naziva FARK (Oruzane snage Republike Kosova). Oni su trenutno duboko uključeni u političke procese i u brojne provokacije na području Kosova. Rugovin jezik takođe treba razoružati jer on u svojoj nesposobnosti da stvori vojnu snagu sada pokušava da je fragmentira još više govoreći o svojim ratnim herojima. Poseta lapskom kraju i price o njegovim herojima a da im se ne zna ni ime ni mesto gde su se borili, stvara na način koji je samo njemu poznat njegov rat za svoje heroje. Rugova nema svoje heroje rata. On ih je krstio 1997 godine. Zato mora da dobro pazi kako koristi svoj rečnik govoreći o njima. On ima pravo, kao i drugi, da zadobija glasove za svoju politiku, ali ne i da vodi politički rat u ime svojih heroja.

Rat na Kosovu je završen i ostvaren je cilj da Kosovari postanu slobodni, da im se pruže jednake

slobode u bezbednost. KZK treba da bude primer razvitka kosovskih institucija, snaga koja ce Kosovarima dati priliku da osele na svojim plecima tezinu i ukus slobode. Oni ne smeju ni na koji nacin zloupotrebiti tu slobodu. Iz ovoga rata izašli smo sa razlicitim politickim stavovima ali ovi stavovi ne mogu biti crno-beli. Ne smemo se deliti na izdajnike i patriote.

Bicemo veoma srećni da pomognemo ovim snagama i da stvorimo vise prijatelja KZK kao sto uostalom treba da bude osećanje naroda za jednu takvu vojsku.

ANEKS 2: Prevod clanka objavljenog u juceršnjem broju lista Bota Sot preuzetog iz albanskog lista TEMA koji tvrdi da je otkrio tajne dokumente o Tajnoj sluzbi OVK. Ovaj casopis takodje objavljuje i faksimile nekih dokumenata.

TAJNA SLUZBA OVK PROGONILA JE ALBANSKE POLITICARE

Takozvana tajna sluzba Oslobođilacke vojske Kosova (OVK) izgleda da je progonila citav niz politicara i uglednih licnosti iz Albanije i Kosova koji su smatrani kao prepreka organizovanju oruzanog pokreta na Kosovu. Pre nekoliko meseci otkrivena je citava arhiva dokumenata u kuci jednog od sefova bivse tajne sluzbe OVK na osnovu koje su otkriveni dokazi o listama za egzekuciju i o shemi progona albanskih opozicionih politicara u Tirani i ljudi bliskih Rugovi u Pristini.

Lista sadri imena 15 najvisih predstavnika opozicije u Albaniji, politicara, novinara i ljudi koji su imali uticaj u Demokratskom savezu Kosova koji predvodi Ibrahim Rugova.

Sifrovana lista je sakupljena prema precizno utvrdjenim pravilima tajne sluzbe. Najpre, lista je postojala samo u jednoj kopiji i sledeci predmet ima sifru koja odgovara pseudonimima onih koji su pratili lica sa liste, oznacenih pod imenom "orao". S druge strane sifrovana imena lica imaju odgovarajuci pseudonim na albanskom jeziku sa recju koju utvrdjuje Tajna sluzba OVK.

Lista broj 7. na primer je lista koja sadri pseudonime lica u kombinaciji sa ljudima koji su ta lica pratila.

Lista 8. ima samo sifru pracene osobe, sto je objasnjeno u listi 7. S druge strane razlicita lica su drzala obe liste i bilo je veoma tesko da razlicita lica znaju sve sto se nalazi na listi.

Na listi koja je oznacena imenom "Lista br. 7" zabelezeni su pseudonimi lica. Na primer, Ibrahim Rugova "sal", Sali Berisa "Zani", Azem Hajdari "demokrata" itd. Ova lista je data ljudima koji su ih pratili ali ne i kompletna lista. Ceo faksimil je potpisao Bislim Zirapi, sef Tajne sluzbe OVK.

Najmanje tri lica sa te liste su ubijena, dok je jos jedno lice tesko ranjeno. Razlozi ne moraju biti direktno vezani za ovu aktivnost ali u najmanje dva slucaja kao sto su ubistvo Envera Maljokua i novinara Alji Ukaja, izgleda da je ova misteriozna organizacija bila angazovana. Dokumenti koji su dosli u nasu kancelariju iz izvora bliskih licima koji su u ime KFOR-a pretrazili kucu jednog visokog sluzbenika OVK u Pristini, navodi nas na uverenje da pretpostavke da je ova organizacija bila angazovana protiv politickih protivnika na Kosovu medju kojima su Enver Maljoku i Sabri Hamiti bili najpoznatiji. Pored toga ubistvo Alji Ukaja, jednog od prvih aktivista OVK koji nije prihvatio da OVK bude pod kontrolom Tajne sluzbe Albanije (SHIK) u Tirani je takodje jasno. Posledice ove politike bile su vrlo ozbiljne.

Albanski otpor je oslabljen i rizik eventualnog gradjanskog sukoba je rastao. Naoruzani ljudi iz OVK su koristili svoju vojnu silu protiv njihovih politickih suparnika, sprecavajući na neki nacin bolju vojnu organizaciju na Kosovu i jednu ozbiljnu i dostojanstvenu pripremu za rat.

Tekstovi preuzeti iz dnevnog biltena koji priprema UNMIK-ov odel za javne informacije

UNMIK
UNITED NATIONS
United Nations Interim
Administration Mission in Kosovo
NATIONS UNIES
Mission d'Administration Intérimaire
des Nations Unies au Kosovo

UNMIK/REG/2000/HH
(...) jul. 2000. godine

UREDBA BR. 2000/HH

Nacrt Uredbe o samoupravljanju opstina na Kosovu **Specijalni izaslanik Generalnog sekretara,**

Shodno ovlasćenju koje mu je dato po Rezoluciji Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija 1244 od 10. juna 1999. godine,

Uzimajući u obzir Uredbu br. 1999/1 od 25. jula 1999. godine Privremene administracije misije

Ujedinjenih nacija na Kosovu o Ovlašćenju privremene administracije na Kosovu, U cilju organizovanja i nadgledanja razvitka privremenih institucija za demokratsku i autonomnu samoupravu na Kosovu, do politickog odredjivanja buduceg statusa Kosova, Pozivajuci se na Evropsku Povelju o lokalnoj samoupravi, i posebno clan 3 koji naznacava pravo i pravnu nadleznost lokalnih vlasti, u okviru granica zakona, da regulisu i upravljaju znatnim delom drustvenih poslova pod njihovom sopstvenom odgovornoscu i u interesu lokalnog stanovnistva, Uzimajuci u obzir Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, Evropsku povelju o regionalnim ili jezicima manjina, Okvirnu konvenciju Evropskog Saveta za zastitu nacionalnih manjina, i Konvenciju o eliminaciji svih oblika diskriminacije zena,

Ovim proglašava sledeće:

Poglavlje 1

Opšte odredbe

clan 1

Privremene institucije

1.1 Do odredjivanja buduceg statusa Kosova, ova Uredba, u skladu sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija, uspostavlja privremene institucije za demokratsku i autonomnu samoupravu na opstinskom nivou kao korak ka progresivnom prenosu administrativnih odgovornosti sa Privremene administracije misije Ujedinjenih nacija na Kosovu (UNMIK-a), koja ce nadgledati i podrzavati konsolidaciju (ucvrscivanje) ovih institucija.

1.2 "Centralna vlast" u ovoj Uredbi znaci UNMIK i Zajednicka privremena administrativna struktura koja radi na centralnom nivou pod rukovodstvom Specijalnog izaslanika Generalnog sekretara (SIGS).

clan 2

Opštine na Kosovu

2.1 Osnovna teritorijalna jedinica lokalne samouprave na Kosovu je opština, koja ima svu vlast, ne izricno rezervisanu za centralnu upravu.

2.2 Opštine uredjuju i upravljaju drustvenim poslovima na njihovoj teritoriji u interesu lokalnog stanovnistva u okviru granica odredjenih zakonom i kako bi se obezbedili uslovi za miran i normalan zivot svih stanovnika Kosova. One mogu da se bave pitanjima od opsteg interesa koje su u vezi sa opstinom i o kojima se ne brine iskljucivo Centralna vlast ili drugo telo.

2.3 Svi organi i tela opštine obezbedjuju da stanovnici opštine uzivaju sva prava i slobode bez razlike bilo koje vrste, kao sto su rasa, etnicitet, boja, pol, jezik, religija, politicko ili drugo misljenje, nacionalno ili socijalno poreklo, vlasnistvo, rodjenje ili drugi status, i da imaju pravedne i podjednake mogucnosti zaposljavanja u opstinskim sluzbama na svim nivoima. Opštine uticu svojim politikama i praksama na potrebu da se unapredi koegzistencija izmedju njenih stanovnika i da stvore odgovarajuće uslove omogucavajući svim zajednicama da izraze, sacuvaju i razviju svoj etnicki, kulturni, religiozni i jezicki identitet. U ovoj Uredbi izraz "zajednice" oznacava zajednice stanovnika koji pripadaju istoj etnickoj ili religioznoj ili jezickoj grupi.

2.4 Svaka opština ima svoj sopstveni pravni status, pravo da poseduje i upravlja imovinom, sposobnost da tuzi i bude tuzena na sudovima, pravo da sklapa ugovore i pravo da zaposljava osoblje.

2.5 Promene granica opština mogu biti stvorene samo od strane Centralne vlasti i samo nakon prethodnih konsultacija sa opstinama kojih se ovo tice.

clan 3

Odgovornosti i vlast opština

3.1 U okviru svoje teritorije svaka opština ce biti odgovorna za sledeće delatnosti, u okviru zakona koji uredjuju svaku delatnost:

(a) Obezbedjivanje osnovnih lokalnih uslova za znatan ekonomski razvitak;

(b) Urbano i ruralno planiranje i koriscenje zamlje;

(c) Dozvoljavanje izgradnje i ostalog razvitka;

(d) Lokalna zastita okoline;

(e) Sprovođenje propisa o izgradnji i standarda kontrole izgradnje;

(f) Obezbedjivanje sluzbi u vezi sa lokalnim komunalnim uslugama i infrastrukturuom ukljucujuci snabdevanje vodom, kanalizaciju i odvode, tretiranje kanalizacije, raspolaganje smecem, lokalne puteve, lokalni prevoz i lokalne seme grejanja;

(g) Drustvene sluzbe ukljucujuci vatrogasnu sluzbu i sluzbu hitne pomoc;

(h) Upravljanje opstinskim vlasnistvom;

(i) Predskolsko, osnovno i srednje obrazovanje;

(j) Primarna zdravstvena nega;

(k) Socijalne sluzbe i stambena izgradnja;

(l) Zastita potrosaca i drustveno zdravlje;

- (m) Izdavanje dozvola sluzbama i objektima, ukljucujuci zabavu, hranu, pijace, ulicne trgovce, lokalni javni prevoz i taksi sluzbe, lov i pecanje i restorane i hotele;
- (n) Sajmovi i pijace;
- (o) Davanje i menjanje imena puteva, ulica i ostalih javnih mesta u skladu sa odredbama Poglavlja 1, clan 8.4 i Poglavlja 2, clan 2;
- (p) Opremanje i održavanje javnih parkova, otvorenih prostora i groblja;
- (lj) Svih ostalih delatnosti koje su neophodne za pravilno upravljanje teritorijom opstine, i koje zakonom nisu dodeljene nigde drugde;

3.2 Kao dodatak delatnostima naznacenim u clanu 2.1, opstine mogu da preduzmu akciju, u okviru njihovih teritorija, u vezi ostalih pitanja koja se ticu opstine. Ove mogu da ukljucuju sledece delatnosti:

- (a) Turizam;
- (b) Kulturne aktivnosti;
- (c) Sport i rekreaciju;
- (d) Omladinske aktivnosti;
- (e) Ekonomske promocije;
- (f) Gradjanske promocije;

3.3 Opstina je takodje odgovorna za sprovodjenje Uredbi Centralne vlasti ukljucujuci katastarsku evidenciju, civilne registre, registraciju glasaca i registraciju poslovanja. Centralna vlast u ove svrhe opstini stavlja na raspolaganje odgovarajuće izvore.

3.4 Centralna vlast moze poveriti opstini dodatne odgovornosti u okviru nadleznosti Centralne vlasti, pod uslovom da su ti odgovarajuci izvori dostupni opstini.

3.5 Centralna vlast moze da sprovodi administrativni nadzor nad opstinama kako bi obezbedila saglasnost sa zakonskim i nadzornim okvirom, ukljucujuci pridrzavanje priznatih standarda.

3.6 Osim u vezi pitanja naznacenih u Poglavlju 2, clan 2.3, opstine mogu da sklapaju ugovore medju sobom, za obavljanje bilo koje od svojih obaveza i ovlasenja u medjusobnoj saradnji.

clan 4

Lokalne opstinske uredbe

4.1 Opstine mogu napraviti lokalne opstinske uredbe za pitanja u okviru nadleznosti opstine. Statut opstine odredjuje popis za njihovo usvajanje nakon javnih konsultacija i za njihovo objavljivanje.

4.2 Nijedna lokalna opstinska uredba nije validna ukoliko nije u skladu sa zakonom koji se primenjuje.

clan 5

Sela, naselja i gradske cetvrti

5.1 Svaka opstina priprema sporazum izmedju opstine i sela, naselja i gradskih cetvrti u okviru svoje teritorije kako bi obezbedila da su udovoljene potrebe svih stanovnika u opstini.

5.2 Uz odobrenje opstine, sela, naselja i gradkse cetvrti, samostalno ili u kombinaciji, mogu da obavljaju delatnosti koje su u okviru odgovornosti i vlasti opstine. U ovom slucaju, sela, naselja ili gradske cetvrti primaju odgovarajuca sredstva iz opstine. Tamo gde je odobrenje zadržano od strane opstine, sela, naselja i gradske cetvrti mogu da se obrate Centralnoj vlasti za odobrenje da obavljaju ovakve delatnosti.

5.3 Statut opstine i lokalne opstinske uredbe utvrdjuju uslove oblika saradnje izmedju opstine i sela, naselja i gradskih cetvrti i rezultat rada i organizacije sela, naselja i gradskih cetvrti. Sva sela, naseobine i gradske cetvrti se pridrzavaju primenljivog zakona dok obavljaju svoje delatnosti po dogovoru sa opstinama.

clan 6

Ne-profitabilne organizacije

6.1 Opstina moze da podrzi funkcionisanje ne-profitabilne organizacije, ukljucujuci udruzenja clanova zajednica, ukoliko takve organizacije obezbede usluge u okviru opste odgovornosti opstine.

6.2 Opstina moze da sklapa ugovore sa bilo kojom takvom organizacijom za obezbedjivanje usluga za opstinu od strane organizacije. Sve ovakve organizacije moraju biti u skladu sa zakonom koji se primenjuje dok obavljaju usluge za opstinu.

clan 7

Sastanci i dokumenta

7.1 Predmet clana 7.3 i 7.4, clanovi javnosti, ukljucujuci i predstavnike stampe, imaju pristupa svim sastancima Skupstine Opstine i njenih komiteta.

7.2 Predmet clana 7.3, bilo koja osoba moze da izvrši inspekciju bilo kog dokumenta koju poseduje opstina.

7.3 Prava odobrena clanom 7.1 i 7.2 ce biti povucena tamo gde njihovo sprovodjenje moze voditi javnom neredu ili nasilju i gde bi njihovo sprovodjenje moglo rezultovati otkrivanjem:

- (a) informacije koje Centralna uprava daje na poverljivoj osnovi;
- (b) licne ili komercijalno osetljive informacije;

(c) informacije o aktuelnim ili potencijalno pravnim postupcima.

7.4 Skupština Opštine i njeni komiteti mogu odlučiti da isključe javnost, uključujući i predstavnike stampe, sa celog ili dela sastanka kada god je priroda ili pitanje o kome se diskutuje može rezultovati u javnosti na način koji će biti štetan interesa javnosti.

7.5 Statut može napraviti odredbu za javnost o učestvovanju na sastancima.

clan 8

Javni sastanci i peticije

- 8.1 Svaka opština, održava periodično, najmanje dva puta godišnje, javni sastanak na kome bilo koja osoba ili entitet sa interesom u opštini može da učestvuje. Datum i mesto sastanka se objavljuje najmanje dve nedelje ranije. Na sastanku opštinski predstavnici informišu učesnike o aktivnostima opštine i učesnici mogu da postavljaju pitanja i daju predloge izabranim predstavnicima opštine.
- 8.2 Svaka osoba ili organizacija sa interesom u opštini ima pravo da predstavi peticiju Skupštini Opštine o svakom pitanju vezanom za odgovornosti i vlasti u opštini. Skupština Opštine razmatra peticiju u skladu sa Statutom i pravilima procedure.

clan 9

Jezici

- 9.1 Članovi zajednica imaju pravo da komuniciraju na svom sopstvenom jeziku sa svim opštinskim telima i svim civilnim opštinskim službenicima.
- 9.2 Sastanci Skupštine Opštine i njenih komiteta kao i javni sastanci će biti vodjeni i na albanskom i na srpskom jeziku. U opštinama gde žive zajednice čiji jezik nije ni albanski niti srpski, i gde oni čine znatni deo stanovništva, odluke će takođe biti prevedene, kada je to potrebno, na jezik ovih zajednica.
- 9.3 Svi zvanični dokumenti opštine, štampaju se na oba albanski i srpski jezik. U opštinama gde žive zajednice, čiji jezik nije ni albanski niti srpski, a koji formiraju znatni deo stanovništva, svi zvanični dokumenti opštine su takođe dostupni na jeziku tih zajednica.
- 9.4 Zvanični znaci koji pokazuju ili uključuju imena gradova, varošica, sela, puteva, ulica i ostalih javnih mesta nose ova imena i na albanskom i na srpskom jeziku. U opštinama u kojima žive zajednice, čiji jezik nije ni albanski ni srpski, a koje formiraju znatan deo stanovništva, ova imena su takođe data na jeziku tih zajednica.
- 9.5 Statut opštine pravi detaljne odredbe za upotrebu jezika zajednica kao što je izneto u ovom članu, uzimajući u obzir sastav zajednica u opštini.

Poglavlje 2

Skupština Opštine i njeni Komiteti

clan 10

Biranje Skupštine Opštine

- 10.1 Najviše predstavničko telo opštine je Skupština Opštine i ona se bira direktno. Ovlašćenja i dužnosti opštine se upotrebljavaju i sprovode samo od strane Skupštine Opštine i njenih organa, osim kada je to ovom Uredbom drugacije naznačeno.
- 10.2 Opštine Kosova i broj članova Skupštine Opštine opština je sledeći:

Prishtinë/ Pristina	51
Podujevë/Podujevo	41
Prizren/Prizren	41
Suharekë/Suva Reka	41
Gjakovë/Djakovica	41
Pejë/Pec	41
Mitrovicë/Mitrovica	41
Gjilan/Gnjilane	41
Ferizaj/Urosevac	41
Malishevë/Malisevo	31
Glllogoc/Glogovac	31
Lipjani/Lijpljane	31
Rahovec/Orahovac	31
Deçan/Decani	31
Istog/Istok	31
Klinë/Klina	31
Skenderaj/Srbica	31
Vushtrri/Vucitrn	31
Kaçanik/Kacanik	31
Kamenicë/Kamenica	31
Viti/Vitina	31
Fushë Kosovë/Kosovo Polje	21

Obilij/Obilic 21
 Shtime/Stimlje 21
 Dragash/Dragas 21
 Leposavic/Leposavilj 17
 Zubin Potok/Zubin Potok 17
 Zvecan/Zvečan 17
 Novobërd/Novo Brdo 17
 Strpce/Shtërpçë 17

10.3 Prvi mandat za članove Skupstine Opštine je dve godine. Posle ovog perioda svaki radni odnos članova Skupstine Opštine traje cetiri godine.

10.4 Svi članovi Skupstine opštine imaju nepristrasna i jednaka prava i mogućnosti da učestvuju u potpunosti u odlucivanjima Skupstine. Skupština opštine obezbedjuje da ova prava i mogućnosti budu obezbedjena njihovim statutom i pravilima procedure.

clan 11

Funkcije Skupstine Opštine

11.1 Skupština Opštine usvaja Statut i može ga izmeniti i dopuniti kada smatra da je neophodno da to učini. Statut regulise izvršavanje odgovornosti opštine kao što je i određeno ovom uredbom. Odluka da se usvoji ili izmeni i dopuni Statut mora biti odobrena od više od dve trećine članova koji su prisutni i glasaju na sastanku na kome se predlog razmatra.

11.2 Skupština Opštine usvaja pravila procedure i može ih izmeniti kada smatra da je neophodno da to učini. Pravila procedure se brinu za efikasno upravljanje i kontrolu, uključujući finansijsku kontrolu administracije opštine. Odluka da se prihvate ili izmene i dopune pravila procedure mora biti odobrena od više od jedne polovine članova koji su prisutni i glasaju na sastanku na kome se predlog razmatra.

11.3 Skupština Opštine može da ne poveri svoje odgovornosti za odluke koje se ticu:

- (a) odobravanja budžeta;
- (b) odobravanja ostalih finansijskih pitanja koja su rezervisana za Skupštinu putem Statuta ili pravila procedure;
- (c) kompenzacije koja treba da se plati izabranim članovima;
- (d) godišnjeg izveštaja;
- (e) usvajanja, izmene i dopune ili opozivanja lokalnih opštinskih uredbi;
- (f) uspostavljanja komiteta kao što je zahtevano ovom uredbom;
- (g) izbora Predsednika i zamenika Predsednika opštine;
- (h) imenovanja Glavnog izvršnog organa;
- (i) imenovanja Izvršnog odbora;
- (j) nivoa taksi i troškova;
- (k) stvaranja i upotrebe, u saglasnosti sa uredbama Centralne vlasti, opštinskih simbola, ukrasa i počasnih titula;
- (l) davanja i menjanja imena puteva, ulica i ostalih javnih mesta;
- (m) sklapanja ugovora shodno Poglavlju 1, član 2.6.

11.4 Skupština Opštine može poveriti vlast zarad donošenja ostalih odluka, komitetu Skupstine Opštine ili Predsedniku opštine ili Glavnom izvršnom organu. Skupština Opštine može povuci imenovanje u bilo koje vreme. Poverena vlast može biti dalje poverena u okviru ovlašćenja datog ovom Uredbom.

11.5 Odluka da se da ili izmeni ime puta, ulice ili nekog drugog javnog mesta mora biti odobrena od više od dve trećine članova Skupstine Opštine.

clan 12

Prvi sastanak i zakletva ili deklaracija kancelarije

12.1 Skupština Opštine održava svoj prvi uvodni sastanak u periodu od petnaest dana od potvrđivanja izbornih rezultata. Najstariji predstavnik Skupstine predsedava svakim sastankom sve dok Predsednik ne polozi svecanu zakletvu ili deklaraciju.

12.2 Članovi Skupstine Opštine se obavezuju svecanom zakletvom ili deklaracijom. Oblik zakletve ili deklaracije je sledeci:

"Zaklinjem se (ili svecano izjavljujem) da ću obavljati svoje dužnosti i koristiti svoje ovlašćenje kao član Skupstine Opštine opštine, casno, verno, nepristrasno, savesno i u skladu sa zakonom, kako bih obezbedio uslove za miran zivot za sve."

clan 13

Predsedavanje

13.1 Skupština Opštine bira Predsednika opštine koji saziva i predsedava sednicama Skupstine Opštine. Pravila procedure regulisu način na koji se sednice Skupstine sazivaju i predsedavaju.

13.2 Pravila procedure takodje regulisu ko saziva i predsedava sednicama Skupstine Opštine ukoliko su položaji Predsednika i zamenika Predsednika prazni ili oboje nisu, iz bilo kog razloga, u mogućnosti da

prisusutvuju.

clan 14

Kvorum i odluke

- 14.1 Kvorum za sve sastanke Skupstine Opstine i njene komitete je jedna polovina clanova koji imaju pravo da budu prisutni i glasaju na sastanku.
- 14.2 Na svim sastancima Skupstine Opstine i njenih komiteta svaki clan ukljucujuci predsedavajuceg ima samo jedan glas, ali predsedavajući ima dodatni glas ukoliko je dobijen isti broj glasova za i protiv predloga.
- 14.3 Skupstina Opstine i njeni komiteti donose svoje odluke putem otvorenog glasanja osim ukoliko nije drukcije zahtevano ovom Uredbom.
- 14.4 Odluke Skupstine Opstine i njenih komiteta donose se putem jednostavne vecine clanova koji su prisutni i koji glasaju osim ukoliko nije drukcije zahtevano ovom Uredbom.

clan 15

Sednice

- 15.1 Skupstina Opstine odrzava svoje sednice onoliko cesto koliko je zahtevano pravilima procedure, ali mora da odrzi najmanje deset sednica u opstinskoj godini.
- 15.2 Sednice Skupstine Opstine mogu takodje biti sazivane cetvrtinom ukupnog broja izabranih clanova ili od strane komiteta Skupstine.
- 15.3 Najmanje sedam radnih dana pre bilo koje sednice Skupstine Opstine, ili sa izuzetkom tri radna dana u slucaju hitnosti, clanovi Skupstine Opstine se obavestavaju o vremenu, datumu i mestu sastanka i dnevnom redu sastanka. U isto vreme se daje i javno obavestenje o ovim pitanjima.

clan 16

Zapisnik

- 16.1 Zapisnik sa svih sastanaka Skupstine Opstine i njenih komiteta se usvaja. Zapisnik sadrzi imena prisutnih clanova i pozvanih, dnevni red, sustinu diskusije, brojani rezultat glasanja, i predloge koji su usvojeni ili odbaceni. Ukoliko postoji zahtev za evidentiranje glasova, u zapisnik se takodje belezi kako je koji clan glasao.
- 16.2 Zapisnik pravi Glavnog izvrsni organ i odobava se na sledecem sastanku. Svaka osoba moze da pregleda zapisnik i uzme kopiju.
- 16.3 Predsedavajući i Glavni izvrsni organ, ili njihovi zamenici, potpisuju odobreni zapisnik.

clan 17

Sukobi interesa clanova

- 17.1 Clan Skupstine Opstine ili komiteta se iskljucuje iz procesa donosenja odluke i administrativnih procedura vezanih za bilo koje pitanje u kome on ili ona, ili bliski clan porodice ima licni ili finansijski interes.
- 17.2 Od svakog clana se zahteva da otkrije sve sukobe interesa odmah nakon sto se pojave na bilo kom sastanku na kome je clan prisutan. Bilo koji clan moze da pruzi informacije o interesu drugog clana.
- 17.3 Clanovi mogu dobrovoljno da se iskljuce iz procesa donosenja odluke i administrativnih procedura ukoliko smatraju da mogu da imaju sukob interesa.
- 17.4 Clanovi Skupstine Opstine nisu zaposleni na bilo kom nadzornom polozađu u opstini.
- 17.5 Pre prvog sastanka Skupstine Opstine, clanovi Skupstine ce dati punu i otvorenu izjavu o njihovim finansijskim interesima u javnom registru koji vodi Glavni izvrsni organ. clanovi beleze bilo kakvu promenu u njihovim finansijskim interesima cim ona nastane.
- 17.6 Statut i Pravila procedure iznose mere koje treba da se preduzmu radi iskljucivanja clanova iz procesa donosenja odluka i administrativnih procedura u kojima imaju sukob interesa.

clan 18

Dodatna ovlasenja clanova Skupstine Opstine

clan Skupstine Opstine moze:

- (a) Zahtevati informacije koje se ticu opstinskih pitanja, od Predsednika, zamenika Predsednika, Glavnog izvrsnog organa ili predsedavajuceg komiteta. Zahtevom se raspolaze u skladu sa procedurama koje su postavljene u Statutu i pravilima procedure.
- (b) Podneti primedbe u pismenoj formi, koje ce biti prilozene zapisniku;
- (c) Obratiti se, ali ne glasati na sastancima bilo kog komiteta Skupstine Opstine u kome on ili ona nije clan. On ili ona mogu da predloze predsedavajucem komiteta da bilo koje pitanje koje je pod odgovornoscu komiteta treba da se razmatra.
- (d) Zahtevati od clana Izvrsnog odbora informacije i administrativnu pomoc opravdano neophodnu za njegov ili njen rad kao clana. Ukoliko je on ili ona nezadovoljan odgovorom, on ili ona mogu da pokrenu ovo pitanje u Skupstini Opstine.

clan 19

Zaposljavanje i nadoknada

19.2 Poslodavci dozvoljavaju clanovima Skupstine da budu odsutni sa radnih mesta za period koji je opravdano neophodan za rad u Skupstini.

19.3 Skupstina Opstine moze dati nadoknadu clanovima Skupstine, ukljucujuci one koji zauzimaju polozeje Predsednika ili zamenika Predsednika, za njihov rad za opstinu putem honorara za prisustvo, naknade finansijskog gubitka ili ukupne sume u saglasnosti sa Statutom i smernicama izdatih od strane Centralne vlasti.

clan 20

Obustava kancelarije

20.1 Clan Skupstine Opstine koji ne polozi zakletvu ili deklaraciju kancelarije u periodu od mesec dana od izbora prestaje da bude clan.

20.2 Clan Skupstine Opstine koji je bio osudjen za krivicni prekrasaj sa presudom zatvaranja na sest meseci ili vise prestaje da bude clan.

20.3 Ukoliko clan Skupstine Opstine za period od sest uzastopnih meseci ne prisustvuje nijednom sastanku Skupstine Opstine ili njenih komiteta, on ili ona, osim ukoliko je propust iz razloga koji je opravdala Skupstina Opstine, prestaje da bude clan.

20.4 Ukoliko clan Skupstine Opstine postane nepodesan za izbor u Skupstini Opstine on ili ona prestaje da bude clan.

clan 21

Komiteti

21.1 Skupstina Opstine postavlja Komitet za politiku i finansije, Komitet zajednica i Komitet za posredovanje kao sto je zahtevano ovom Uredbom.

21.2 Skupstina Opstine moze takodje postaviti druge komitete i odluciti o njihovoj nadleznosti i delatnostima.

21.3 Skupstina Opstine nastoji da obezbedi pravednu ravnotezu polova u svim komitetima.

21.4 Komiteti postavljeni clanom 21.1 mogu ukljuciti clanove koji nisu clanovi Skupstine Opstine, ali vecina clanova komiteta su uvek clanovi Skupstine Opstine.

21.5 Clanstvo svakog komiteta sto je moguće blize odrazavaju proporciju mesta koje zauzimaju politicke partije i koalicija u Skupstini opstine osim u slucaju kada je drukcije zahtevano ovom Uredbom.

21.6 Predsedavajuci i zamenik predsedavajuceg svakog komiteta su izabrani od strane i putem clanova komiteta, osim u slucaju kada se drugacije zahteva ovom Uredbom.

21.7 Svaki komitet odlucuje kada se sastanci odrzavaju, u skladu sa pravilima procedure.

21.8 Sastanak komiteta se saziva ukoliko predsedavajuci komiteta smatra da je to neophodno ili na zahtev u pismenoj formi najmanje jedne trecine clanova.

clan 22

Komitet za politiku i finansije

22.1 Komitet za politiku i finansije je odgovoran za predlaganje budzeta i formulisanje i istrazivanje buduće strategijske usmerenosti opstine.

22.2 Predsednik opstine je predsedavajuci Komiteta.

22.3 Predsedavajuci ostalih komiteta ima pravo da prisustvuje sastancima Komiteta za politiku i finansije.

clan 23

Komitet zajednica, Komitet za posredovanje i Opstinska kancelarija zajednice

23.1 Skupstina Opstine uspostavlja i odrzavati Komitet zajednica i Komitet za posredovanje kao stalne komitete.

23.2 Prava Komiteta zajednica izneta u ovom clanu su dodatna pravima clana Komiteta ili zajednice ili stanovniku, da uputi neko pitanje Ombudsmana koji posreduju u sporovima ili sudu zakona.

23.3 Statut regulise procedure za imenovanje clanova Komiteta zajednica i Komiteta za posredovanje. Procedure obezbedjuju:

(a) da clanstvo Komiteta zajednica ukljucuje oba clana Skupstine i predstavnike zajednica;

(b) da je svaka nacionalna zajednica koja boravi u opstini predstavljena najmanje jednim clanom Komiteta zajednica;

(c) da nacionalna zajednica koja je u vecini u opstini ima manje od jedne polovine clanstva Komiteta zajednica i da preostalo clanstvo Komiteta zajednica posteno odrazava broj ostalih zajednica u opstini;

(d) da se Komitet za posredovanje sastoji od jednakog broja (i) clanova Skupstine Opstine koji nisu clanovi Komiteta zajednica i (ii) predstavnika u postenoj proporciji zajednica u opstini koji ne pripadaju nacionalnoj zajednici koja je u vecini u opstini.

23.4 Komitet zajednica nastojati da osigura u okviru svoje teritorije da:

(a) nijedna osoba koja obavlja drustvene duznosti ili zauzima drustveni polozej ne diskriminise bilo koju osobu po bilo kojem osnovu kao sto su jezik, religija, etnicko poreklo, ili saradjivanje sa zajednicom;

(b) sve osobe uzivaju, na jednakoj osnovi, civilna, politicka, ekonomska, socijalna, i kulturna prava, i

postene i jednake mogućnosti zaposljavanja u opštinskim službama na svim nivoima; i
(c) opštinska civilna služba odražava postenu zastupljenost kvalifikovanih predstavnika zajednica na svim nivoima.

23.5 Komitet zajednica se zalaze za prava i interese zajednica koje žive u okviru opštine, i dalje unapređuje društvo u kome se raznolikost kulturnih, socijalnih i religioznih tradicija ne samo tolerise već i ohrabruje.

23.6 Ukoliko Komitet zajednica smatra da je preduzet postupak, ili je predloženo da bude preduzet, putem ili u ime Skupštine Opštine, koja krsi, ili može da prekršiti, prava zajednice ili člana zajednice ili koja stvara ili može stvoriti predrasudu interesu zajednice, on odmah upućuje pitanje Komitetu za posredovanje.

23.7 Komitet za posredovanje ispituje sva pitanja koja su mu upućena od strane Komiteta zajednica. Ono obavlja one istrage koje su neophodne kako bi se utvrdilo da li su prava zajednice ili člana zajednice bila ili će biti prekršena i da li je pokrenut ili predložen postupak koji bi bio ili je stetan za interese zajednice. Traži se da se slučaj razresi posredovanjem. Komitet za posredovanje, u periodu od 28 dana, podnosi izveštaj o svakom pitanju ponaosob, Skupštini Opštine, sa preporukama kako bi slučaj mogao da se razresi.

23.8 Skupština Opštine razmatra svaki izveštaj koji joj predaje Komitet za posredovanje i odlučuje koji postupak, ili buduće postupke, treba da pokrene vezano za ovo. Njena odluka je u saglasnosti sa zakonom i sa principima iznetim u ovoj Uredbi, naročito onima postavljenim u Poglavlju 1, član 1.3, u ovom članu 23 i u Poglavlju 5, član 34.

23.9 Ukoliko je Skupština Opštine ne uspe da donese odluku po članu 23.8 u periodu od 21 dana nakon podnošenja izveštaja Komitetu za posredovanje ili ukoliko je Komitet zajednica nezadovoljan odlukom donetom od strane Skupštine Opštine po članu 23.8 može uputiti odluku Centralnoj vlasti na ponovno razmatranje.

23.10 Prilikom obavljanja svojih dužnosti i koriscenja svojih ovlašćenja, u Poglavlju 1, član 4, opštine će posebno voditi računa o tome i obezbediti potrebe sela, naselja i gradskih četvrti koji su naseljeni zajednicama koje nisu u većini u opštini.

23.11 Opštinska kancelarija zajednice je osnovana u onim opštinama gde zajednica koja nije u većini čini znatan deo stanovništva. Opštinske kancelarije zajednice su privremene i postoje samo dokle god Centralna vlast smatra da su neophodne u skladu sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija.

23.12 Opštinske kancelarije zajednica su odgovorne za povećanje zaštite prava zajednica i obezbeđivanje jednakog pristupa zajednica javnim službama na opštinskom nivou.

23.13 Opštinske kancelarije zajednica su integralni deo opštine i opštinske administrativne strukture. Osniva ih opština. Pod-kancelarije su uspostavljene ukoliko su potrebne da u cilju obezbeđivanja bezbedan i slobodan pristup javnim službama.

23.14 Šef opštinske kancelarije zajednica je zvanični član Izvršnog odbora opštine. On ili ona podnose izveštaj na svakom sastanku Komiteta zajednica u kome detaljno opisuje obavljeni rad kojim se ispunjavaju odgovornosti opštinske kancelarije zajednica.

23.15 Centralna vlast redovno pregleda potrebu Opštinskih kancelarija zajednica i pod-kancelarija.

Poglavlje 3

Predsednik i zamenik Predsednika opštine

član 24

Biranje Predsednika opštine

24.1 Skupština Opštine bira Predsednika opštine među svojim članovima.

24.2 Skupština Opštine može podneti predlog Centralnoj vlasti, da se stavi na snagu na datum sledećih opštinskih izbora, za predsednika da bude izabran od strane biraca opštine. Ovakav predlog mora biti odobren od strane više od dve trećine članova prisutnih i koji glasaju na sastanku na kome se predlog razmatra. Predlog mora biti podnesen Centralnoj vlasti najmanje godinu dana pre datuma kojim mandat članova Skupštine Opštine istice.

24.3 Predsednik opštine je izabran za isti mandat kao i članovi Skupštine. Nijedna osoba ne može da ima dva mandata kao Predsednik opštine.

24.4 Glasanje na svim izborima za Predsednika je tajno glasanje.

24.5 Da bi bio izabran u prvom krugu glasanja, kandidat mora dobiti više od dve trećine glasova od ukupnog broja izabranih članova.

24.6 Ukoliko nijedan kandidat ne dobije više od dve trećine glasova u prvom krugu glasanja, održava se i drugi krug izbora.

24.7 Ukoliko nijedan kandidat ne dobije više od dve trećine glasova u drugom krugu glasanja, dva kandidata koji su dobili najveći broj glasova u drugom krugu prolaze u treći krug glasanja.

24.8 U trećem krugu glasanja, kandidat koji dobije najveći broj glasova bira se za Predsednika.

clan 25**Zamenik Predsednika**

25.1 Skupstina Opstine bira zamenika Predsednika iz redova svojih clanova, kako bi pomogli radu Predsednika. Izborne procedure su iste kao i one opisane u clanu 1 za biranje Predsednika.

25.2 Zamenik Predsednika obavlja njegove ili njene duznosti u skladu sa Statutom i pravilima procedure. On ili ona su odgovorni pred predsednikom osim u slucaju kada on ili ona deluju u odsustvu Predsednika, kada su on ili ona odgovorni pred Skupstinom Opstine.

25.3 U opstinama u kojoj zive jedna ili vise zajednica, koje nisu u vecini i koje formiraju znatni deo stanovnistva, dodatni zamenik Predsednika se bira od strane Skupstine Opstine iz redova ovih zajednica.

25.4 Kada je Predsednik odsutan, zamenik Predsednika imenovan po clanu 25.1 preuzima sve odgovornosti i ovlascenja Predsednika.

clan 26**Zakletva ili deklaracija kancelarije**

26.1 Nakon izbora, Predsednik i zamenik Predsednika se polaze svecanu zakletvu ili deklaraciji pred clanovima Skupstine Opstine. Oblik zakletve ili deklaracije je sledeci:

"Zaklinjem se (ili svecano izjavljujem) da cu obavljati svoje duznosti i koristiti svoju punomoc kao predsednik/zamenik predsednika opstine... casno, verno, nepristrasno i savesno u skladu sa zakonom, i kako bih obezbedio uslove za miran zivot za sve."

clan 27**Razresavanje sa duznosti i upraznjeni polozi**

27.1 Predsednik i zamenik Predsednika mogu samo biti razreseni duznosti glasanjem vise od dve trecine ukupnog broja izabranih clanova Skupstine Opstine i samo na osnovu toga da nisu uspeli da na pravi nacin sprovedu zahteve ove Uredbe. Glasanje ce biti tejnim putem.

27.2 Ukoliko polozi Predsednika ili zamenika Predsednika postane upraznjen, Skupstina Opstine bira novog Predsednika ili zamenika Predsednika ne kasnije od trideset dana nakon sto se objavi upraznjen polozi. Izborne procedure opisane u clanu 1 i 2 se primenjuju svaki put kada se javi upraznjeni polozi.

clan 28**Odgovornosti**

28.1 Predsednik opstine obavlja opsti pregled sprovođenja odluka koje donosi Skupstina Opstine i finansijska administracija opstine.

28.2 Predmet restrikcija ovlasćenja delegata sadrzanih u ovoj Uredbi, Predsednik ima takve dalje odgovornosti kao sto su mu ili joj dodeljene Statutom i pravilima procedura.

28.3 Predsednik opstine obavlja svoje duznosti uz pomoc zamenika Predsednika, Glavnog izvrsnog organa i Izvrsnog odbora.

clan 29**Predsednik i zamenik Predsednika - sukobi interesa**

Kao dodatak odredbama Poglavlja 2, clan 17, Predsednik i zamenik Predsednika sto je pre moguće nakon sto su izabrani, raskinuti bilo kakav ugovor ili vezivanje koje imaju a koje moze dovesti u pitanje njihovu sposobnost da sprovedu svoje odgovornosti posteno i nepristrasno.

Poglavlje 4

Glavni izvrsni organ i Izvrsni odbor

clan 30**Glavni izvrsni organ**

30.1 Skupstina Opstine, na predlog Predsednika, postavlja Glavni izvrsni organ koji poseduje kvalifikacije propisane Statutom.

30.2 Glavni izvrsni organ, koji deluje pod sveukupnim rukovodstvom Skupstine Opstine i Predsednika:

(a) radi kao Sekretar Skupstine Opstine;

(b) predsedava Izvrsnim odborom;

(c) odgovoran je za uspesno upravljanje finansijskim poslovima opstine i odrzavanje i sprovođenje efektivnih finansijskih procedura i kontrola, u saglasnosti sa zahtevima Centralne vlasti;

(d) sprovodi sve odgovornosti dodeljene njemu ili njoj putem Statuta i pravila procedura;

(e) sprovodi sve odgovornosti dodeljene njemu ili njoj od strane Predsednika ili Skupstine Opstine.

30.3 Glavni izvrsni organ ili njegov pretpostavljeni prisustvuje i moze se obracati na svim sednicama Skupstine Opstine i komiteta.

30.4 Glavni izvrsni organ sto je pre moguće obavestava Skupstinu Opstine i Predsednika o bilo kojoj akciji preduzetoj ili predloženoj da se preduzme a koja moze biti u suprotnosti sa zakonom ili budzetnim procedurama, finansijskom uredjivanju ili pravilima nabavke ili koja nije u saglasnosti sa Statutom ili Pravilima procedure.

- 30.5 Glavni Izvrсни organ je sef osoblja. Postavljanje, uslovi sluzbe i otpustanje svih zaposlenih opstine, osim clanova Izvrsnog Odbora, je pod njegovim ili njenim upravljanjem.
- 30.6 Skupstina Opstine razresava bilo kakav sukob izmedju Predsednika i Glavnog izvrsnog organa.
- 30.7 Ukoliko mesto Glavnog izvrsnog organa postane upraznjeno Skupstina Opstine u okviru tri meseca postavlja drugi Glavni izvrсни organ koji zadovoljava kvalifikacije propisane Statutom.
- 30.8 Glavni izvrсни organ moze biti razresen duznosti samo od strane Skupstine Opstine i samo na osnovu toga da on ili ona nije uspeo da sprovodi na pravi nacin svoje odgovornosti.

clan 31

Izvrсни odbor

- 31.1 Skupstina Opstine postavlja Izvrсни Odbor, koji se sastoji od rukovodioca opstinskih odseka i rukovodioca Opstinske kancelarije zajednice. Statut odredjuje broj clanova Izvrsnog odbora, duznosti i odgovornosti svakog clana Izvrsnog odbora, potrebne kvalifikacije za postavljanje i procedure postavljanja.
- 31.2 Izvrсни odbor:
- (a) pomaze Skupstini Opstine i njenim komitetima obezbedjivanjem svih neophodnih informacija i izvestaja za proces donosenja odluke;
 - (b) pomaze Predsedniku i Glavnom izvrsnom organu;
 - (c) sprovodi sve odluke opstine.
- 31.3 Ukoliko se pojavi upraznjeni polozaj u Izvrsnom odboru, Skupstina Opstine ce u roku od tri meseca popuniti upraznjeno mesto imenovanjem drugog clana Izvrsnog odbora koji zadovoljava kvalifikacije propisane Statutom.
- 31.4 Clan Izvrsnog odbora moze biti razresen samo od strane Skupstine Opstine i to samo na osnovu toga da on ili ona nisu uspeali da obavljaju svoje duznosti na pravi nacin ili ovo radno mesto vise nije potrebno.

clan 32

Sukobi interesa - Glavni izvrсни organ i Izvrсни odbor

- 32.1 Glavni izvrсни organ je iskljucen iz procesa donosenja odluka i administrativnih procedura u vezi bilo kojeg pitanja u kojima on ili ona, ili neposredni clan njegove ili njene porodice imaju licni ili finansijski interes.
- 32.2 Clan Izvrsnog odbora je iskljucen iz procesa donosenja odluke i administrativnih procedura koje se ticu bilo kog pitanja u kome on ili ona, ili neposredan clan njegove ili njene porodice imaju licni ili finansijski interes.
- 32.3 Od glavnog Izvrsnog organa i clana Izvrsnog odbora se zahteva da otkriju sve sukobe interesa u pismenoj formi u registru koji vodi Predsednik.
- 32.4 Statut i pravila procedure iznose mere koje treba da se preduzmu za iskljucenje glavnog Izvrsnog organa i clana Izvrsnog organa iz procesa donosenja odluka i administrativnih procedura u kojima oni imaju sukob interesa.

Poglavlje 5

Izvršavanje Opstinskih poslova

clan 33

Princip zakonitosti

Zakon i pravda su obaveza administracije opstine, i narocito ljudska prava i slobode sadrzane u Evropskoj konvenciji o zastiti ljudskih prava i fundamentalnih sloboda i protokola se na ovo odnose. Sva administrativna delovanja su u saglasnosti sa primenjivim zakonom.

clan 34

Opstinska kancelarija zajednice

- 34.1 Glavni Izvrсни organ, Izvrсни odbor i administrativni sluzbenici formiraju opstinsku kancelariju zajednice.
- 34.2 Uslovi opstinske gradjanske sluzbe zajednice su takvi da dozvoljavaju regrutovanje osoblja visokog kvaliteta na osnovu njihovih zasluga i kompetence.
- 34.3 Svi opstinski gradjanski sluzbenici obavljaju svoje zadatke nepristrasno i pravedno postujuci i delujuci u skladu sa zakonom.
- 34.4 Svi opstinski gradjanski sluzbenici sprovode instrukcije svojih pretpostavljenih i sprovode njihove direktive osim ukoliko je instrukcija koja je data u suprotnosti sa zakonom ili je protiv ljudskih prava i sloboda i prava zajednica.
- 34.5 Opstinska sluzba odrazava postenu proporciju kvalifikovanih predstavnika zajednica na svim nivoima.
- 34.6 Od svih opstinskih gradjanskih sluzbenika se zahteva da otkriju sve sukobe interesa u pisanoj formi koje ce u registru cuvati Glavni izvrсни organ.
- 34.7 Glavni izvrсни organ, clan Izvrsnog odbora ili rukovodilac, sef odeljenja, kancelarije ili sekcije moze

da ne bude član Skupštine Opštine u opštini u koja ga zaposljava.

Poglavlje 6

Zalbe i sudska zaštita

član 35

Zalbe

35.1 Osoba može da uloži žalbu protiv administrativne odluke opštine ukoliko on ili ona tvrdi da su njegova ili njena prava narušena odlukom. žalbe moraju biti predate u pismenoj formi Glavnom izvršnom organu ili lično u kancelariji Glavnog izvršnog organa u okviru perioda od jednog meseca od kada je žalbenik obavesten u vezi odluke.

35.2 Glavni izvršni organ preispituje i zakonitost odluke i administrativni proces kojim je ona donesena i daje žalbeniku obrazložen odgovor u pismenoj formi u okviru perioda od jednog meseca od primanja žalbe.

35.3 Ukoliko je žalbenik nezadovoljan odgovorom Glavnog izvršnog organa žalbenik može da uputi ovo pitanje Centralnoj vlasti, koja će razmotriti žalbu i odlučiti o zakonitosti odluke.

35.4 Centralna vlast donosi svoju odluku u okviru perioda od jednog meseca od kada mu je žalba upućena. Odluka mora biti obrazložena i saopštena u pismenoj formi žalbeniku i Glavnom izvršnom organu.

35.5 Ukoliko se žalba odnosi na odluku donetu od strane ili u ime Glavnog izvršnog organa uputice se Predsedniku i članovi 1.2, 1.3, i 1.4 se primenjuju uz zamenu reči "Glavni izvršni organ" rečju "Predsednik".

35.6 Nikakva administrativna odluka kao posledica žalbe se ne menja kako bi se žalbenika dovela u nepovoljni položaj.

35.7 Prava stanovnika izneta u ovom članu su dodatna bilo kom pravu koje stanovnik možda mora da ima kako bi uputio administrativnu odluku Ombudsmenu ili sudu zakona.

član 36

Pravna zaštita zakona

Osoba može tražiti olakšanje u sudu zakona protiv odluka opštine, u saglasnosti sa pravilima i procedurama određenog suda.

Poglavlje 7

Finansijsko upravljanje

član 37

Opšti principi

37.1 Budžet opštine je uravnotežen, pripremljen na transparentan način i zasnovan na objektivnim kriterijumima.

37.2 Budžet sadrži plan aktivnosti i ekonomskog upravljanja tokom fiskalne godine, i uključuje sve procene prihoda, troškove kapitala i trenutni trosak opštine. Raspoređuje raspoloživa novčana sredstva kojima mogu da se zadovolje zahtevi troškova opštine.

37.3 Statut i pravila procedure postavljaju proceduru budžeta, finansijsko uređivanje i pravila nabavljanja koji zadovoljavaju kriterijume propisane od strane Centralne vlasti.

član 38

Finansiranje od strane Centralne vlasti

38.1 Finansijski prenos na opštinu sprovodi Centralna vlast na osnovu objektivnih kriterijuma, uključujući procenu finansijskih potreba i izvora svake opštine i prioriteta potrošnje koje uspostavlja Centralna vlast.

38.2 Deo finansijskih prenosa može biti označen za specifične aktivnosti određene u Poglavlju 1, član 3. Deo finansijskih prenosa nije označen.

38.3 Opština je obavestena o sumi finansijskih prenosa za predstojeću fiskalnu godinu u saglasnosti sa procedurama koje uspostavlja Centralna vlast.

član 39

Prihodi opštine

39.1 Opština može da dobija prihode, u skladu sa zakonima i instrukcijama Centralne vlasti koja regulise ova pitanja, putem:

- (a) izdavanja dozvola i taksi određenih i nametnutih od strane opštine;
- (b) prihoda od opštinske aktive;
- (c) kazni ili velicina kazni.

član 40

Javne komunalne usluge obezbeđene od strane opštinskih preduzeca

40.1 Tamo gde su društvene koristi obezbeđene od strane opštinskih preduzeca, preduzeca predaju svoje budžete Skupštini Opštine za odobrenje. Predlozi budžeta uključuju predloženu strukturu tarife za obezbeđivanje usluga i predata je pre 1. decembra u godini koja prethodi narednoj fiskalnoj godini.

40.2 Tamo gde preduzece obezbedjuje drustvene lokalne koristi za vise od jedne opstine napravnice se dogovori izmedju opstina koje se ticu udruzenog nadgledanja delatnosti preduzeca.

clan 41

Usvajanje budzeta

Opstinska fiskalna godina pocinje 1. januara. Komitet za politiku i finansije predaje budzet Skupstini Opstine za usvajanje sto je moguće pre nakon obavestavanja o sumi finansijskih prenosa za predstojeću godinu.

clan 42

Godisnji izvestaj

Opstina objavljuje godisnji izvestaj nakon svake opstinske fiskalne godine. Izvestaj se podnosi Skupstini Opstine za odobravanje ne kasnije od 30. maja sledence godine. U njemu su sumirani ciljeve opstine u vezi sa svakom od delatnosti za koju je odgovorna i procenjuje se njen ucinak u vezi ovih ciljeva u fiskalnoj godini. Objasnjava kako se svaka od delatnosti finansirala i iznosi finansijski položaj opstine na kraju svake fiskalne godine. Sadrzi proverene finansijske obracune. Ovi zahtevi se produzavaju sve do delatnosti sprovedenih od strane opstinskih preduzeca, podrške date ne-profitabilnim organizacijama i ugovorima sklopljenim sa selima, naseljima i gradskim četvrtima.

clan 43

Nezavisna revizija

43.1 Centralna vlast imenuje nezavisnog revizora koji revidira finansijske obracune svake opstine;

43.2 Revizor ima pristup svim finansijskim obracunima, knjigama i papirima i ostalim dokumentima, i može tražiti informacije koje on ili ona trebaju za svrhe revizije.

43.3 Revizor revidira finansijske obracune opstinskih preduzeca.

43.4 Revizor sprovodi inspekciju finansijskih obracuna svih organizacija koje primaju pomoc od strane opstine.

43.5 Clan javnosti može praviti prikaze revizoru u vezi finansijskih obracuna i ostalih finansijskih poslova opstine i revizor može ispitati bilo koje od tih prikaza.

43.6 Revizor podnosi izvestaj u pismenoj formi, Skupstini Opstine u vezi svake revizije a Skupstina Opstine odlucuje o postupku koja treba da se preduzme u odnosu na svaku preporuku koju je izvestaj sadržao. Skupstina ne odbacuje nijednu preporuku bez dovoljnih razloga a razlog bi trebao biti zabeležen u zapisniku sastanka.

43.7 Svaki izvestaj revizora je zvanican.

Poglavlje 8

Vlasništvo opstine

clan 44

Zemljiste i stambeni objekti

44.1 Glavni izvršni organ obezbedjuje da se pripremaju i održavaju dosijeji o svom zemljistu i stambenim objektima u vlasnistvu ili ih je zaposela opstina;

44.2 Opstina ne prodaje niti iznajmljuje na vise od deset godina svoje zemljiste i stambene objekte bez odobrenja Centralne vlasti;

clan 45

Pokretna imovina

Glavni izvršni organ obezbedjuje da je spreman i da se održava dovoljan inventar sve pokretne imovine koju poseduje opstina.

Poglavlje 9

Specijalne odredbe

clan 46

Prenos ovlasčenja opstinama

46.1 Do usvajanja Statuta i pravila procedure opstinom se upravlja u saglasnosti sa Uredbom 1999/14 UNMIK-a i član 8 Uredbe 2000/1 UNMIK-a sa takvim izmenama i dopunama koje su neophodne da omoguće da Statut i pravila procedure budu usvojeni u saglasnosti sa ovom Uredbom.

46.2 Odgovornost za finansijsko upravljanje se ne prenosi na opstinu dok nezavistan revizor ne potvrdi da su adekvatni sistemi budzetskog i finansijskog upravljanja na mestu i da opstinska civilna služba ima kapacitet i sposobnost da sprovodi efektivne finansijske procedure i kontrole. Do tada, su na snazi procedure finansijskog upravljanja uspostavljene od strane UNMIK-a.

clan 47

Ovlasčenja SIGS-a

47.1 SIGS u potpunosti zadržava ovlasčenja koja su mu data shodno Rezoluciji 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija. On zadržava konacno ovlasčenje za donosenje odluka u vezi bilo koju odredbe ove Uredbe.

47.2 SIGS stavlja na stranu bilo koju odluku opstine, za koju smatra da je u sukobu sa Rezolucijom

- 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija ili primenljivim zakonom ili koji dovoljno ne vodi racuna o pravima i interesima zajednica koje nisu u vecini na teritoriji opstine.
- 47.3 SIGS moze ukljuciti dodatne clanove u Skupstinu Opstine ukoliko smatra da je neophodno da ucini to kako bi se obezbedila predstavljenost svih zajednica shodno Rezoluciji 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija.
- 47.4 SIGS moze, izuzetno, otpustiti clana Skupstine Opstine sa pozicije ukoliko on ozbiljno lose postupa u obavljanju svojih duznosti kao clan. clan koji je otpusten iz kancelarije moze traziti da Ombudsmen pregleda odluku.
- 47.5 Ukoliko SIGS smatra da Skupstina Opstine uporno preduzima akcije koje ne bi obezbedile uslove za miran i normalan zivot za sve stanovnike Kosova, suprotno Rezoluciji 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija, on moze raspustiti Skupstinu i narediti da se odrze novi izbori.
- 47.6 Statut i pravila procedure svake opstine su prihvacena u skladu sa procedurama za konsultacije, javnoscu i odobrenjem koje je postavljeno u Administrativnom uputstvu koje izdaje SIGS.
- 47.7 SIGS moze na svoju inicijativu, ili po zahtevu sela, naselja ili gradske cetvrti, da preduzme takve mere, koje smatra neophodnim da obezbedi da su potrebe sela, naselja ili gradske cetvrti adekvatno oslovljene.
- 47.8 SIGS moze izdati Administrativna Uputstva opstinama, koja se ticu upravljanja opstinskim budzetima, upravljanja opstinskim finansijama, uobicajenih naredjenja i procedura.
- 47.9 SIGS pomaze opstinama u uspostavljanju srzi finansijskog upravljanja mogucnostima i sistemima.
- 47.10 Clan opstinske civilne sluzbe moze biti razresen duznosti od strane SIGS-a na osnovu toga da on ili ona nisu uspeli da na pravi nacin da obave svoje duznosti pravedno postujuci i delujuci u skladu sa primenljivim zakonom.

clan 48

Ovlascenja i obaveze Opstinskog administratora

- 48.1 Opstinski administrator intervenise kako bi osigurao da su opstinske odluke u saglasnosti sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija i primenjivim zakonom.
- 48.2 Opstinski administrator intervenise kako bi osigurao da su osnovni principi ljudskih prava i podjednagog tretmana su postovani i da su prava i interesi zajednica zasticeni.
- 48.3 Opstinski administrator ima pravo da suspenduje i uputi SIGS-u bilo koju odluku za koju smatra da je u nesaglasnosti sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija, Uredbama UNMIK-a ili primenjivim zakonom.
- 48.4 Opstinski administrator u saradnji sa SIGS pomagaze opstini u stvaranju lokalnih uslova za povratak privremeno raseljenih lica i izbeglica u njihove rodne opstine.
- 48.5 Opstinski administrator pomagaze opstini u fizickoj obnovi opstine, u iniciranju aktivnosti izgradnje mira i programa pomirenja i aktivnosti u unapredjivanju sustinskog lokalnog ekonomskog razvoja.
- 48.6 Opstinski administrator saziva i predsedavati uvodnim sastancima Skupstine Opstine. Oni se odrzavaju u periodu od petnaest dana od objavljivanja konacnih rezultata izbora od strane Centralne izborne komisije.
- 48.7 Dok se Predsednik ne izabere, Opstinski administrator saziva i predsedava svim sastancima Skupstine Opstine i deluje kao Predsednik.
- 48.8 Opstinski administrator uredjuje redovan i progresivan prenos odgovarajuce vlasti sa prethodnih tela na Skupstinu Opstine. On ili ona mogu da urede takve sporazume koji su neophodni za obavljanje udruzenih aktivnosti dve ili vise opstina, i za kordinaciju aktivnosti sprovedenih od strane UNMIK-a i opstina.
- 48.9 Opstinski administrator ima pravo da posecuje i da se obrati na bilo kom od sastanaka Skupstine Opstine i njenih komiteta i Izvrsnog odbora.
- 48.10 Ukoliko Opstinski administrator smatra da postoji velika neispravnost procedura, on ili ona ima pravo da sazove sastanke Skupstine Opstine i njenih komiteta i Izvrsnog odbora kako bi ponovo razmatrili pitanje.
- 48.11 Opstinski administrator ima pravo da zahteva i dobije bilo koju informaciju od svih organa opstine i od opstinske gradjanske sluzbe.
- 48.12 Opstinski administrator odobrava imenovanja i razresenja starijeg osoblja i nadgleda sva njihova imenovanja kako bi obezbedio da oni odrazavaju postenu proporciju kvalifikovanih predstavnika zajednica.
- 48.13 Opstinski administrator odobrava budzet i osigurava da se finansijski izvori trose u skladu sa budzetom, da su sve finansijske odluke donete uz finansijsku ispravnost i na transparentan nacin i da su sve finansijske transakcije pravilno zabelezene. Odluke o odobravanju ili dopuni ili izmeni budzeta ne stupaju na snagu bez potpisa i Opstinskog administratora.
- 48.14 Opstinski administrator nastavlja da bude odgovoran za upravljanje vlasnistvom opstine u okviru opstine sve dok prava vlasnistva nisu definisana prema primenjivom zakonu.

clan 49**Komitet zajednica i Komitet za posredovanje i Opštinske kancelarije zajednica**

49.1 Opštinski administrator može postaviti članove Komiteta zajednica i Komiteta za posredovanje koji nisu članovi Skupštine Opštine.

49.2 Opštinski administrator može postaviti Rukovodioca Opštinske kancelarije zajednice i službenike Opštinske kancelarije zajednice i može osnovati pod-kancelarije Opštinske kancelarije zajednice.

49.3 Pravo Komiteta zajednica, utvđjeno u Poglavlju 2, član 23.9, da uputi odluku Centralnoj vlasti daje se u saglasnosti sa procedurama uspostavljenim od strane SIGS-a.

clan 50**Mandat Predsednika**

Osoba može biti izabrana za drugi mandat na poziciji Predsednika Opštine, kao dodatak prvom mandatu.

clan 51**Imenovanje Izvršnog odbora**

Predsednik, uz odobrenje Opštinskog administratora, imenuje članove prvog Izvršnog odbora.

Imenovanja su predata Skupštini Opštine na odobrenje u paketu.

clan 52**Imenovanja opštinske građanske službe**

Opštine su imenovale opštinske građanske službe prema formalnoj proceduri regrutovanja koja prethodi izborima. Izbori nisu razlog za ponovno razmatranje ovih imenovanja.

clan 53**Primena**

Određbe od Poglavlja 1 do Poglavlja 8 ove Uredbe utiču na predmet odredbi Poglavlja 9. Kada postoji raskorak između bilo kojih odredbi u Poglavljima od 1 do 8 i bilo koje odredbe u Poglavlju 9, odredba u Poglavlju 9 prevladava.

Poglavlje 10**Prisustvo međunarodnog obezbeđenja**

Nista u ovoj Uredbi ne utiče na ovlašćenja Komandanta snaga za Kosovo (KFOR) u ispunjavanju svih aspekata mandata KFOR-a po Rezoluciji 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija.

Poglavlje 11**Primenjivi zakon**

Određbe ove Uredbe zamenjuju svaku odredbu primenjivog zakona koja nije u saglasnosti sa njima.

Poglavlje 12**Stupanje na snagu**

Ova Uredba stupa na snagu (...) july 2000. godine.

Bernar Kusner

Specijalni izaslanik Generalnog sekretara

DNEVNA SAOPSTENJA SRPSKOG NACIONALNOG VECA Kosova i Metohije Gračanica, 12. july 2000

RANJEN SVESTENIK I DVOJICA BOGOSLOVA

Svestenik SPC Dragan Kojic koji opslužuje područje Vitine i Klokota jugozapadno od Gnjilana, danas je oko 11.00 ujutro ranjen sa još dvojicom bogoslova na putu između sela Klokota i Vitine. Nakon odslužene petrovdanske liturgije o. Dragan je svojim kolima krenuo iz sela Klokot prema Vitini. Na izlasku iz Klokota nepoznati napadaci su otvorili vatru iz automatskog oružja i ranili o. Dragana i učenika bogoslovije Zvonka Kostica i njegovog kolegu bogoslova po imenu Dragisa. U kolima je još bilo i trogodišnje dete o. Dragana koje nije povredjeno. Svestenik Kojic je ranjen u rame, bogoslov Zvonko u nogu, a Dragisa u predelu bubrega. Sva trojica ranjenih su van životne opasnosti i evakuisani su hitno u americku vojnu bolnicu u bazi Bondstil kod Urosevca. Nakon ovog teroristickog napada lokalni Srbi su se spontano okupili da izraze protest dok su na mesto napada dovedene jake snage americkog KFOR-a. Ovaj napad je usledio samo nekoliko dana nakon objavljivanja članka u albanskom listu DITA u kome se Srbi sa područja Gnjilana prozivaju kao odgovorni za "ratne zlocine". Među prozvanima koji su navodno saradjivali sa paravojnim snagama potpuno neosnovano su prozvani i dvojica svesenika SPC sa područja oko Gnjilana. SNV KiM je najosrije protestovalo zbog ovog pisanja lista DITE budući da je slica članak pre mesec dana direktno doveo do kidnapovanja i ubistva Srbina Petra Topoljskog koji je radio u misiji UN u Pristini. Danas je na sednici Prelaznog saveta Kosova, praktično samo pola sata pre ovog napada na svestenika SPC, protosindjel Sava javno pozvao dr. Kusnera da preduzme hitne mere protiv izricanja javnih smrtnih presuda "FETVA" ljudima preko stampe.

SNV KiM najostrije osudjuje ovaj napad na svestenika i bogoslove i zahteva hitnu istragu kao i konkretne mere protiv izazivanja mrznje i nasilja preko stampe na albanskom jeziku.

Protosindjel Sava je u popodnevnim casovima sa jeromonahom Nektarijem Vorgucicem posetio ranjenog sveštenika Kojica i dvojicu bogoslova u bazi Bondstil.

Na sednici PSK predstavnici SNV KiM su takodje osudili i seriju minobacackih napada na Veliku Hocu i Gorazdevac i zatrazili su hitnu istragu i konkretne mere protiv ovih teroristickih napada. Ovakvo ponasanje albanskih ekstremista jos vise pokazuje potrebu organizovanja srpskih lokalnih kancelarija i sprovođenja mera bezbednosti koje su predvidjene Sporazumom o razumevanju izmedju SNV i UNMIK-a.

Gracanica, 13 juli 2000

VLADIKA ARTEMIJE POSETIO RANJENOG SVESTENIKA U BONDSTILU

Danas je episkop Artemije sa delegacijom eparhije Rasko-prizrenske posetio ranjenog sveštenika Dragana Kojica, bogoslova Zvonka Kostica i Branka Polacevica koji su ranjeni u toku jucerasnjeg napada albanskih terorista na njihovo vozilo u blizini s. Klokot, opstina Vitina. Sva trojica ranjenika su u stabilnom stanju i nalaze se u vojnoj bolnici u americkoj bazi Bondstil kod Urosevca. Tamo im je odmah nakon napada ukazana prva pomoc, a kasnije sinoc su i operisani. O. Dragan je ispricao kako se desio napad. Dok se on sa jos dvojicom svojih saputnika vozio kolima iz s. Klokota, gde je odsluzio liturgiju za Petrovdan, na oko 1,5 kilometara od Klokota u pravcu Vitine jedno vozilo koje je islo iza njih naglo je ubrzalo i doslo paralelno sa leve strane vozila o. Dragana. Nepoznati napadac izvadio je revolver i poceo je da puca na sveštenika. Jedan metak je pogodio oca Dragana u levu ruku, drugi metak je pogodio bogoslova Zvonka Kostica u levu butinu i izasao kroz donji deo stomaka na drugu stranu. Treci metak je pogodio Branka Polacevica, iz Vitine, u levu nogu. Dva metka su pogodila lim automobila i nisu nikoga povredila. Nakon napada napadaci su odmah odjurili u pravcu Vitine. O. Dragan je zaustavio vozilo i pokusao da se vrati prema Klokotu. Bogoslov Zvonko je imao obilno krvarenje u donjem delu stomaka. U medjuvremenu su naisla kola UNMIK policije koja su povredjene hitno evakuisala u bazu Bondstil. Iz nezvanicnih izvora bliskih americkom KFOR-u saznaje se da su dvojica napadaca, kosovski Albanci, uhapseni nekoliko sati nakon napada i da su povredjeni Srbi vec prepoznali u njima one koji su pucali na njih. Trenutno je u toku istraga i ocekuje se da ce uhapseni biti ubrzo optuzeni za pokusaj ubistva sa predumisljajem. Iz pomenutih izvora saznaje se da je KFOR prepoznao u dvojici uhapsenih pripadnike bivse VOJNE POLICIJE OVK, koja je jos od ranije poznata po brojnim zlocinima narocito protiv Srba. Ova policija je bila pod direktnom komandom generala Cekua i Hasima Tacija kao najvisih vodja OVK. SNV KiM je zatrazilo detaljan uvod u detalje istrage i sudskog procesa. Americkom KFOR-u je izrazena zahvalnost za profesionalnu i kvalitetnu medicinsku pomoc povredjenima kao i za efikasno hapsenje dvojice albanskih terorista.

Svestenici gnjilanskog kraja su obavestili vladiku Artemija da su jos 7. jula uputili zvanicno saopstenje u kome javno protestuju zbog neistinitog pisanja albanskog lista DITA. Naime u tekstu koji je objavljen 4 jula u listu DITA objavljena je fotografija na kojoj su dva lica medju grupom ostalih koji su nazvani paravojnim snagama obelezena kao pravoslavni sveštenici iz gnjilanskog kraja, koji su po komentaru DITE "blagosiljali nasilje i oprastali grehove pociniocima zlocina". Svestenici gnjilanskog kraja tvrde da lica na slici uopste ne odgovaraju izgledu nijednog srpskog pravoslavnog sveštenika i da je rec o namernom pokusaju da se kompromituje Crkva. Srpski sveštenici su javno zatrazili od KFOR-a i UNMIK-a da posebnom ekspertizom dokaze da nije rec o pravoslavnim sveštenicima. Osim toga Eparhija je otvoreno zatrazila od Dr. Kusnera da hitno preduzme mere protiv postupka lista DITA koji uporno nastavlja sa objavljivanjem lazних i nepotvrđenih informacija, prozivajući ljude po imenu i de faktno izricuci im javnu smrtnu presudu - FATVU. Misljenje Crkve jeste da je ovaj pokusaj ubistva sveštenika direktna posledica histerije koju kroz sprovode albanski ekstremisti preko novina. Ovakvo ponasanje nije sloboda medija vec sloboda javnog linca koja ne sme biti dozvoljena.

Zbog nedostatka potpunih informacija SNV KiM je u jucerasnjem saopstenju prenelo da je u kolima bio i bogoslov po imenu Dragisa kao i trogodisnje dete oca Dragana. Medjutim oni nisu bili u kolima jer su ostali u crkvi u Klokotu nakon sluzbe. U kola je usao Branko Polacevic iz Vitine koji je zamolio sveštenika da ga prebaci do njegove kuce.

EPARHIJA RASKO-PRIZRENSKA TRAZI PRATNJU ZA SVE SVESTENIKE I ZASTITU RUSEVINA CRKAVA

Eparhija rasko-prizrenska ce zatraziti od UNMIK-a i KFOR-a redovnu pratnju za sve sveštenike SPC koji obavljaju svoje parohijske duznosti. Medjunarodna misija je duzna da pravoslavnim sveštenicima omoguci normalno obavljanje svojih verskih duznosti.

Buduci da sveštenici SPC na Kosovu redovno salju izvestaje da Albanci na vise lokacija postepeno uklanjaju rusevine pravoslavnih crkava Eparhija rasko-prizrenska ce zatraziti da se sve nase rusevine bolje obezbede kako se ne bi dopustilo da se one potpuno uklone i da se na crkvenoj zemlji podizu nezakonito albanske kuce ili druge gradjevine. KFOR za sada obezbedjuje samo citave crkve i verske

objekte, ali ne i rusevine.

SASTANAK PREDSTAVNIKA SRPSKE ZAJEDNICE SA OSCE-om

OSCE koji je nedavno organizovao u Leposavicu sastanak na kome je srpsko stanovništvo pozvano da se ukljuci u proces registracije i izbora na Kosovu sazvaio je novu sednicu u Gracanici. SNV KiM predstavljala je dr. Rada Trajkovic koja je prenela stav SNV da Vece nije u principu protiv izbora i registracije kao procedura uobicajenih u demokratskim drustvima, ali je istakla da Srbi nemaju osnovne uslove slobodnog zivota i kretanja da bi mogli da se ukljuce u registraciju i izbore.

SNV KiM predlaze izuzece srpske zajednice iz izbora na jesen i predlaze eventualni srpski predstavnici u opstinama gde god je to moguće budu nominovani od strane sefa misije UN. Tamo gde ne postoje ni osnovni uslovi za normalan rad u okviru opstina SNV KiM predlaze da se participacija Srba u opstinskoj administraciji ostvaruje preko lokalnih kancelarija koje se ovih dana formiraju u srpskim sredinama.

* * *

Postovani prijatelji,

Prilazemo tri teksta iz albanske dnevne stampe od 11. jula ove godine u kojima se razotkrivaju nezakonite radnje bivskih pripadnika OVK (sada Kosovskog zastitnog korpusa) kao i umesanost OVK u likvidacije albanskih politicara.

SNV KiM vec godinu dana otvoreno svedoci i iznosi direktna svedocenja svedoka o direktnoj odgovornosti pripadnika Korpusa i OVK u nezakonita hapsenja, otmice, ubistva i druge zlocine pocinjene nad Srbima nakon zavrsetka rata.

Na danasnjem zasedanju PSK (Prelaznog saveta Kosova) prisustvovali smo iznosjenju ozbiljnih optuzbi na racun bivskih clanova i politicara iz kruga OVK koji su od strane predstavnika Rugovine partije DSK javno optuzeni za zlocine. Ramus Haradinaji njegov brat Daut koji je i komandant Zastitnog korpusa za podrucje Metohije javno su od samih Albanaca optuzeni za kidnapovanja, ubistva, silovanja, krijumcarenje droge i druge zlocine. Takodje je predstavnik Rugovine partije javno potvrdio da su svi dokazi na vreme predoceni KFOR-u i UNMIK-u ali da nista nije preduzeto protiv kriminalaca sve do ovog najnovijeg incidenta u selu Streoc gde su ranjena braca Haradinaj dok su napadali kucu brace Musaj. Ministarstvo unutrasnjih poslova Srbije jos od ranije raspolaze informacijama o umesanosti Ramusa Haradinaja u niz ubistava i zlocina protiv drzavnih organa, srpskih i albanskih civila na podrucju Decana i Radonjic jezera gde je i pronaceno nekoliko leseva mucenih i ubijenih civila.

Ove price slikovito pokazuju na sta lici Kosovo danas. Sukobi divljih klanova, kriminalaca i OVK prvoboraca, kidnapovanja zena i trgovina belim robljem, krijumcarenje droge i oruzja, pretnje i druga dela nasilja svakodnevnost su narocito u zapadnom delu Pokrajine koji je postao identican bezakonju Severne Albanije kojim vladaju bande i mafija. Nedavni napadi na manastir Decane i Gorazdevac samo su delici mozaika nasilja koje se gotovo nesmetano sprovodi u prisustvu snaga KFOR-a i Misije UN.

HOCEMO SARADNJU SA DEMOKRATSKOM DRZAVOM ALI NE I SA REZIMOM

Povodom predloga g. Momcila Trajkovica lidera Srpskog pokreta otpora iz Caglavice da se stvori jedinstvena politicka platforma svih kosovskih Srba, sto je vec podrcano od strane predstavnika SNS (Srpske nacionalne skupstine) koja okuplja pripadnike SPS I JUL-a i Radikalne stranke, SNV KiM zastupa sledece misljenje.

Jedinstvo srpskog naroda na Kosovu i Metohiji uvek je bio jedan od nasih glavnih prioriteta. Nazalost razjedinjenost srpskog naroda nije nova pojava i ona postoji jos iz vremena pre rata kada su episkop Artemije i g. Trajkovic kao predstavnici Svesrpskog crkveno narodnog sabora KiM upozoravali da politika rezima direktno vodi ka gubitku Kosova i Metohije i iseljavanju naseg naroda iz juzne Pokrajine Srbije. Vise puta se pokusalo uticati na rezim kako bi se zauzela konstruktivnija platforma koja bi ocuvala celovitost nase zemlje i omogucila sprovedjenje potrebnih politickih i ekonomskih reformi. Nazalost svi zahtevi umerenih srpskih lidera su bili odbijani. Vladika Artemije i g. Trajkovic su bili optuzeni za izdaju. Nakon zavrsetka rata svedoci smo katastrofalnih rezultata rezimske politike i nesposobnosti medjunarodne zajednice da zaustavi progon i pogrom Srba na Kosovu. SNV KiM pokusava u okviru postojećih okolnosti i u okviru Rezolucije 1244 da ucini sve sto je moguće da bi se barem omogucio opstanak naseg naroda na Kosovu i povratak prognanih do rekonstrukcije nase drzave na ovim prostorima. U tom cilju SNV KiM je izrazilo spremnost da odmerenu i razumnu saradnju sa medjunarodnom zajednicom od koje direktno zavisi opstanak srpskog naroda. Nazalost predstavnici rezima i SNS uz podrsku ostataka MUP-a poceli su da aktivno miniraju politiku SNV KiM i da i dalje vode nas narod u konfrontaciju sa medjunarodnom zajednicom i Albancima. Zavaravanje naroda obecanjima o povratku vojske i policije i snazna medijska kampanja postali su glavna orudja kojim se srpski narod jos vise gura daleko od trenutne realnosti u jos vecu izolaciju i samounistenje. U ovom periodu rezim ne samo da nije pokazao spremnost na izgradnju konstruktivne platforme za opstanak naseg naroda i drzave na ovom prostoru vec uporno unistava i poslednje niti koje povezuju Srbiju sa Crnom Gorom sto

preti da Kosovo ostavi potuno van teritorije SRJ (po rezoluciji 1244). Otuda SNV KiM smatra da bez promene politike rezima i njegove satelitske organizacije SNS ne može biti nikakvog koncenzusa sa rezimom po pitanju Kosova. Svaka zajednička saradnja je unapred osudjena na propast ukoliko prethodno ne dodje do oslobodjenja SNS od destruktivnog uticaja rezima.

SNV KiM je uvek bilo i ostalo spremno na saradnju sa demokratskom državom jer se bez nase države ne mogu resavati najkrupniji problemi kao što je pitanje statusa Kosova. Ali sadašnji rezim nije država niti taj isti rezim koji je doveo do dezintegracije Jugoslavije može da kredibilno zastupa interese nase države. Otuda do demokratskih promena i smene predsednika Milosevica SNV KiM ostaje krajnje rezervisana prema bilo kakvoj saradnji sa "državnim organima SRJ i Republike Srbije" posto su isti postali privatna svojina sefova vladajuće koalicije i njihovih porodica.

Spremnost pojedinih "opozicionih" srpskih krugova na Kosovu na saradnju i neke okrugle stolove sa rezimom izaziva veliku zabrinutost SNV KiM ali i cvrsto uverenje da takva saradnja neće doneti nikakvog dobrog ploda.

Gracanica, 14. juli 2000.

SNV KIM POZDRAVLJA ODLUKU SN VECA IZ LEPOSAVICA

Na jučerasnjem sastanku koji je organizovao šef misije OSCE-a za Kosovo Dan Everts povodom nastupajućih izbora predstavnici SNV iz Leposavica su izrazili spremnost da prihvate registraciju i izbore. SNV KiM pozdravlja odluku svog opštinskog odbora koji čine predstavnici opozicionih partija. Ova hrabra odluka jasno pokazuje da SNV KiM u principu nije protiv izbora i registracije kao demokratske procedure neophodne za izgradnju demokratskih institucija iako zvanično ne može da podrži izbore na celom Kosovu i Metohiji zbog nedostatka osnovnih ljudskih prava na celoj teritoriji Kosova. Ovom odlukom se takođe potvrđuje stav SNV KiM da na Kosovu Srbi mogu da donose rešenja u skladu sa okolnostima u kojima žive i da centralna tela SNV nemaju nameru da nameću svoje odluke svim lokalnim SN VeCima. Ako predstavnici Srba u Leposavicu smatraju da imaju osnovne uslove i slobodu za normalan život nema razloga da aktivnije ne učestvuju u demokratskom procesu u Pokrajini i omoguće da se njihov glas čuje u politickom životu.

SNV KiM ne namerava da BOJKOTUJE izborni proces ali će tražiti zvanično PRAVNO IZUZEĆE od međunarodne zajednice za područja gde ne postoje uslovi za izbore. Takođe će prihvatiti eventualno imenovanje opštinskih odbornika od strane UNMIK-a gde god postoji minimum uslova za rad opštinskih struktura. Ipak dok se ne stvore puni uslovi slobodnog života Srbi će svoja administrativna prava i usluge dobijati preko lokalnih kancelarija koje se već formiraju u saradnji SNV KiM i Misije UN. Predstavnici SNV KiM iz Leposavica izrazili su spremnost da učestvuju u izgradnji regionalnih demokratskih institucija na Kosovu i Metohiji u skladu sa Rezolucijom 1244. Ova odluka ne kosi se sa osnovnim opredeljenjem SNV KiM da budućnost Kosova i Metohije leži u demokratskoj Srbiji i Jugoslaviji.

Gracanica, 17. juli

UNISTENA PRAVOSLAVNA CRKVA U POMAZATINU, KOD PRISTINE

U noći između 16. i 17. jula 2000. oko 23.30 u snažnoj eksploziji koja se čula kilometrima daleko unistena je do temelja srpska pravoslavna crkva Sv. Ilije u s. Pomazatinu. Crkva sv. Ilije je sagrađena 1937. godine na levoj obali reke Drenice 12 km. zapadno od Pristine. Porušena je od strane albanskih nacionalista (balista) 1941. godine da bi bila ponovo obnovljena 1964. U periodu između 1982-1989 često su bila razbijana vrata i prozori ove crkve. U leto 1999 godine, nakon dolaska snaga KFOR-a ulazni deo crkve je oštećen eksplozijom. Nakon toga KFOR je ogradio crkvu bodljikavom žicom kako bi je sačuvao od dodatnih razaranja budući da se vrlo lako mogla obnoviti. Nažalost albanski teroristi nisu posedili ovu crkvu - mučenicu koja je sinoc potpuno unistena. Prema prvim informacijama upotrebljena je neobično jaka količina eksploziva koji je crkvu od čvrste kamene strukture pretvorio u hrpu kamenja i rusevina. Danas je crkvu obišla delegacija Eparhije rasko-prizrenske sa parohom Radivojem Panicem, protosindjelom Savom Janjicem i jeromonahom Nektarijem Vorgucicem.

SNV KIM POKREĆE PITANJE POVRATKA SRPSKIH STANOVA

Na današnjoj sednici Sekretarijata PSK Randjel Nojkic i Dragan Velic članovi PSK su pokrenuli pitanje povratka nezakonito oduzetih srpskih stanova i imovine. Ovo pitanje će se po zahtevu srpskih predstavnika naci na dnevnom redu sledeće sednice PSK.

TV STUDIO U CAGLAVICI

U zajedničkom projektu formiranja nezavisnih srpskih medija u kojem učestvuju SNV KiM i pet vlada zapadnih zemalja predviđeno je otvaranje nezavisnog srpskog radija u Caglatici kod Pristine. Radovi na obnovi zgrade već se privode kraju i očekuje se da će se program početi emitovati već sledećeg

meseca. U medjuvremenu je Evropska Unija donirala i opremu za mali televizijski studio koji ce vrsiti pripreme TV priloga u srpskim sredinama. U pocetku ce se priloziti emitovati u sklopu RTK (Radio televizija Kosovo) programa da bi kasnije mogla da pocne sa radom i nezavisna srpska TV stanica. Ovaj medijski projekat u ime srpske zajednice vodi novinar Petar Jeknic.

SNV KIM PROTESTUJE ZBOG PRITISAKA NA SNV U LEPOSAVICU

Nakon odluke SNV u Leposavicu da prihvate registraciju i izbore usledila je prava navala osuda od strane recima i SNV u Mitrovici. SNV KIM kome i pripada Vece u Leposavicu podrzalo je ovu odluku koju je na nedavnom sastanku sa OSCE-om obrazlozio lider iz Leposavica, Nenad Radosavljevic. Ovih dana svedoci smo i pretnji likvidacijom i pritisaka koji dolaze direktno od SNV Kosovske Mitrovice. Ovakvo ponasanje mitrovackih lidera je apsolutno neprihvatljivo i predstavlja narusavanje sporazuma o medjusobnom nenapadanju i toleranciji koji je postignut na nedavnom skupu u Beogradu. Po svedocenjima iz Leposavica iz Mitrovice su stigli tzv "cuvari mosta" koji su poceli da prete clanovima naseg Veca. Rec je o grupi ljudi koja radi iskljucivo za Olivera Ivanovica i koja je na platnom spisku MUP-a Srbije. Ovakvo ponasanje mitrovackih lidera SNV pokazuje da oni predstavljaju ekspoziuru rezima i da umesto da brane srpske interese vrse pritiske i prete Srbima zavodeci diktaturu i vladavinu terora.

LICNI KOMENTAR

IZBORI NA KOSOVU I SRPSKA ZAJEDNICA

Stav SNV KiM povodom izbora na Kosovu i Metohiji i dalje ostaje da je nemoguće organizovati slobodne izbore u društvu u kome ne postoji sloboda zivota za sve njegove gradjane. Godinu dana nakon zavrsetka rata i dolaska mirovne misije zivot na Kosovu je i dalje u znaku nasilja, organizovanog kriminala i najsurovije etnicke diskriminacije. Tvrdnje pojedinih zvanicnika UNMIK-a da Srbi neucestvovanjem na izborima sami sebi namecu izolaciju su u najblazu ruku cinicni posto ti zvanicnici dobro znaju da je Srbima izolacija nametnuta silom albanskih ekstremista i nesposobnoscu KFOR-a i UNMIK-a da zaustave nasilje albanskih teroristickih bandi.

Govoriti ljudima koji zive u kavezima da su sami sebe zatvorili u zatvor predstavlja vrhunac hipokrizije medjunarodne zajednice koja ne pokazuje nimalo spremnosti da razume i poboljsa polozaj srpskog naroda. Stav SNV KiM jeste da je potrebno obezbediti osnovna dva uslova za izbore, a to su:

1. obezbedjenje osnovne slobode zivota i kretanja za sve stanovnike Pokrajine i
2. pocetak povratka znacajnijeg broja nasih prognanika svojim domovima.

Ispunjenjem ova dva uslova Misija UN i KFOR bi jasno pokazali da su spremni da implementiraju najvaznije aspekte Rezolucije 1244. Nazalost, nijedan od ovih uslova nije za sada ispunjen sto znaci da odgovornost za neizlazak Srba na izbore lezi ISKLJUCIVO na medjunarodnoj zajednici. Argumenti nekih medjunarodnih predstavnika da bi eventualnim izborima Srbi mogli da poprave svoj polozaj nisu na mestu, pre svega zbog toga sto opstinski organi nisu zaduzeni za bezbednost. Bezbednost je iskljucivo nadležnost UN policije i KFOR-a, a ne lokalnih opstinskih tela. Postavlja se i pitanje, kako je moguće da eventualni izabrani lokalni srpski predstavnici ucestvuju u radu opstinskih struktura kada ne mogu ni da se približe kilometrima blizu opstinskoj zgradi bez pratnje KFOR-a. Ko ce garantovati bezbednost tih poslanika u samim zgradama, ko ce obezbediti da se u opstini pružaju usluge na svim jezicima. Da li ce KFOR biti spreman da izdvoji citav bataljon mirotvoraca koji bi danonocno obezbedjivali srpske poslanike u opstinskim skupstinama?

Medjunarodna zajednica je vrlo dobro svesna ove situacije ali odgovornost za neizlazak na izbore potrebno je prebaciti na same Srbe koje g. Everts optuzuje zajedno sa albanskim liderima za samoizolaciju. Ovakvim stavovima dace se multietnicki legitimitet izborima koji to zapravo neće biti jer svim zajedincama nisu stvoreni isti uslovi za izbore. Zato su sastanci koje je OSCE organizovao u pet do dvanaest u Leposavicu i Gracanici samo deo cele koreografije koja treba da opravda sustinski neuspeh medjunarodne zajednice da stvori minimum uslova za slobodne izbore.

Zato SNV KiM ostaje pri svom stavu da ce se za srpsku zajednicu u celini traziti PRAVNO IZUZECE za izbore dok se ne stvore uslovi za izbore koje smo spomenuli. U slucaju da odredjeni delovi nase zajednice ipak smatraju da na teritoriji njihove opstine postoje uslovi za izbore SNV ce postivati njihovu odluku ali neće nikoga zvanicno pozivati na izbore. Za sve ostale delove pokrajine gde su Srbi inace u manjem broju od ostalih nacionalnih zajednica SNV ce se potruditi da osnuje sa UNMIK-om lokalne kancelarije koje ce omogucavati pružanje administrativnih usluga tamo gde Srbi zive.

